

EU-politiskt program för Medborgerlig Samling

Antaget av partistämman i Järfälla den 23 september 2023

EU-politiska programmet

Sammanfattning	3
1 Introduktion	3
2 Principiella ställningstaganden	4
2.1 Subsidiaritetsprincipen	4
2.2 Överstatlighet	5
2.3 Anpassat medlemskap - Europa à la carte	5
2.4 Schengen	5
2.5 Euron	6
2.6 EU-parlamentet	6
2.7 Yttrandefrihet och hädelseförbud	7
2.8 Integritet	7
2.9 EU som säkerhetspolitiskt projekt och kandidatländer	8
2.10 EU-bidrag	8
2.11 Fritt företagande	9
3 EU:s roll, budget och finansiering	9
3.1 EU:s yttre gräns och migration	9
3.2 Brottslighet och terrorism	11
3.3 EU:s inre marknad och konkurrenslagstiftning	12
3.4 Överimplementerade EU-direktiv	13
3.5 EU:s budget och finansiering	13
3.6 Skatteslöseri på EU-nivå	15
3.7 Införandet av en offentlighetsprincip inom EU	15
4 Digitalisering	16
4.1 Skydd för enskilda, företag och organisationer	16
4.2 Datalagring och åtkomst till elektronisk information	16
4.3 Chat control 2.0	17
5 Energi	17
5.1 Europeiska samarbetsorgan inom elområdet	18
5.2 Elhandel	18
5.3 Elområden	18
5.4 Nätanslutning av generatorer	19
5.5 Prisvolatilitet	19
5.6 Import och export av el	20
6 Jordbruk	21
6.1 EU:s gemensamma jordbrukspolitik	21
6.2 Sveriges självförsörjningsgrad	21
6.3 Rättvisare konkurrens	21

7 Fiske	22
8 Jakt	23
8.1 Art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet	23
8.2 Bly i ammunition	24
9 Skogsbruk	25
9.1 Skogens bidrag till den gröna omställningen	25
9.2 Trakthyggesbruk jämfört med hyggesfria metoder	26
9.3 Biologisk mångfald	27
9.3.1 Skyddad skog	27
9.3.2 Art- och habitatdirektivet	27
9.3.3 Naturrestaivering	27
9.3.4 Rödlistade arter	28
9.4 Hållbara investeringar inom skogsområdet	28
9.5 Biobränslen och reduktionsplikt	28
10 Klimat	29
11 EU:s taxonomi för hållbara investeringar	31
12 Industripolitik	32
12.1 Gruv- och mineralpolitik	32
12.2 Kritiska komponenter	33
12.3 Kemikalielagstiftning	33
12.4 Miljökrav vid import	33
12.5 Svenska företags beroende av EU:s inre marknad	34
13 Övrigt	35
13.1 Rening av avlopp från tätbebyggelse	35
14 Förväntade konsekvenser av ett eventuellt utträde ur EU	35
14.1 Sverige lämnar EU, behåller medlemskap i EES	36
14.2 Sverige lämnar EU, står utanför EES, förhandlar en speciallösning som Schweiz	36
14.3 Sverige lämnar EU, står utanför EES, återgår till EFTA	36
14.4 Sammanfattning av olika lösningar	36
15 Summering	37

Sammanfattning

Medborgerlig Samling är en frihetsrörelse. Medborgerlig Samling vill därmed se ett EU där självständiga medlemsstater står vid rodret, inte anställda tjänstemän i Bryssel. Vi vill hejda marschen mot en federation med allt fler socialistiska förtecken och i stället vända kursen till ett Europa med nationsstater i fredlig samverkan. Subsidiaritetsprincipen har urvattnats till ett slagord; vi vill att den nationella nivån ska återta beslutskompetensen på alla områden där inte mycket starka skäl försvarar en övernationell ordning.

Vi anser att det finns områden där medlemsstaterna inte kan lösa problem på egen hand. Det handlar om kärnverksamhet så som skyddet av den yttre gränsen, kampen mot terrorism och organiserad brottslighet, vissa miljöproblem samt försvar av ett fritt internet.

På de områden där EU inte fungerar tillräckligt effektivt i dag vill se förbättringar. Att den inre marknaden fungerar är EU:s viktigaste uppgift och ett starkt intresse för Sverige som har Europa som den största exportmarknaden. Vårt EU kommer däremot inte att behöva en gigantisk budget som den nuvarande. Stora bitar av budgetkakan måste skäras bort. Med nedskärningarna följer också att EU förhindras att detaljreglera på områden där medlemsstaterna är bättre skickade eller där reglering inte behövs.

Medborgerlig Samling har således en liberalkonservativ EU-kritisk syn på EU där Sverige behöver omförhandla villkoren i de avtal Sverige har med EU, som den nettobetalarare Sverige är som medlemsstat. Att medlemsländerna har olika ambitioner för hur långt de vill fördjupa det europeiska samarbetet är naturligt givet de olika ländernas historia, kultur och förutsättningar. Medborgerlig Samlings vision om Sveriges del i EU är att det i stort är ett mellanstatligt samarbete som begränsas till gränsöverskridande områden som frihandel, säkerhet, miljöpåverkan samt en stark utrikespolitisk röst som utgör själva grunden. Sveriges egna intressen därutöver ska inte omfattas av EU:s lagstiftanderätt. Nekas en omförhandling av Sveriges EU-avtal bör som sista utväg en folkomröstning om fortsatt EU-medlemskap ske.

Medborgerlig Samling vill se ett EU där Sverige samverkar med andra europeiska länder på de områden som ligger i Sveriges intresse. Ett EU som inte drar alla över en kam. Ett EU för Sverige.

1 Introduktion

EU startade som ett fredsprojekt med Kol- och stålgemenskapen 1952. Sex år senare inleddes ett samarbete kring jordbruk och handel¹ och 1993 blev en inre marknad för varor, tjänster, personer och kapital, de så kallade fyra friheterna, verklighet. Det var den marknaden som Sverige gick med i 1995.

¹ www.europa.eu, Traité instituant la Communauté Économique Européenne, 1957-03-25
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/PDF/?uri=CELEX:11957E/TXT>

En inre marknad med 27 EU-länder och tre EES-länder samt Schweiz bilaterala avtal, som nästan når upp till EES-nivå, är ett historiskt unikt samarbete. Ett samarbete som är värt att skyddas från klåfingriga politiker som vill använda EU som politisk arena för sina egna politiska käpphästar och överambitiösa byråkrater som inte förstått att mindre oftast ger mer.

Att Storbritannien valde att lämna unionen 2021 efter folkomröstningen 2016, berodde till stor del på grund av unionens oförmåga att förstå kraften i medborgarnas vilja att skydda det egna landets suveränitet. Det är dags att få EU att röra sig i en mer frihetlig riktning där vittgående förändringar förankras innan de beslutas och där länder i större utsträckning kan välja vilka delar de vill delta i, ett anpassat EU-medlemskap av typen Europa à la carte och mindre av dagens one-size-fits-all. Ett särskilt ansvar vilar på Sveriges riksdagspolitiker och myndigheter att inte överimplementera direktiv som endast syftar till att ange riktlinjer.

2 Principiella ställningstaganden

2.1 Subsidiaritetsprincipen

En viktig princip inom EU-samarbetet är subsidiaritetsprincipen, närhetsprincipen, att beslut ska fattas på den lägsta ändamålsenliga nivån.

Den utgår från synen att samhällsgemenskapen byggs underifrån och uppåt och att det bara är i de fall där en gemenskap inte på ett ändamålsenligt sätt kan sköta och besluta i en uppgift som den ska flyttas till en högre nivå.

Om man beaktar miljöfrågor i denna kontext blir det självklart att EU måste lagstifta om grundläggande miljökrav för industrin eftersom det finns en fri rörlighet för varor. Ett EU-land ska inte riskera att översvämmas av billiga varor som producerats i ett annat EU-land på ett sätt som inte skulle vara lagligt i det första landet. Det skulle sätta den fria konkurrensen ur spel. Miljöfrågor som endast påverkar den lokala miljön ska däremot hanteras lokalt i enlighet med subsidiaritetsprincipen. Målkonflikter där lokala och nationella miljörisker står mot bekvämlighet eller kostnader, kan endast på ett rimligt sätt avgöras av invånarna som påverkas av både för- och nackdelar.

Subsidiaritetsprincipen har skrivits in i EU-fördraget, artikel 5.3 och protokoll 22. Där fastställs villkoren för när unionen får agera i stället för medlemsstaterna på de områden där unionen har icke-exklusiva befogenheter.

Medborgerlig Samling anser att EU:s implementering av subsidiaritetsprincipen är alltför begränsad. På vissa områden har makten redan flyttats till EU. När EU:s institutioner har exklusiva kompetenser eller befogenheter finns det idag ingen möjlighet att pröva om beslut på den nationella nivån skulle fungera lika bra eller bättre. Inte sällan vill EU detaljreglera inom områden där EU-tjänstemän och politiker inte har adekvat kunskap och där de dessvärre saknar insikt om sina kompetensbrister, speciellt i frågor som kräver

lokalkännedom. I dessa fall blir EU:s exklusiva befogenheter att besluta till medlemsstaternas nackdel, eftersom besluten inte går att överklaga.

Medborgerlig Samling anser att reglerna om subsidiaritet ska skärpas på så sätt att befintlig exklusivitet för EU-nivån ska kunna bli föremål för rättslig prövning.

Utgångspunkten bör vara nationell suveränitet på alla områden, där inte mycket starka skäl talar för en övernationell kompetens. Vidare vill vi stärka möjligheterna att ifrågasätta tillämpningen av subsidiaritetsreglerna på områden med delad kompetens, där EU:s institutioner hänvisat till de så kallade reglerna om nödvändighet och mervärde som skäl för att införa tvingande EU-lagstiftning inom ett område.

2.2 Överstatlighet

EU är ett samarbete mellan suveräna stater. Därför ska alla överstatliga tendenser bekämpas. EU ska inte ha rätt till egen beskattning och ska inte ta upp egna lån. Den stegvisa rörelsen mot federalism ska stoppas och reverseras.

EU-medborgare i flera länder har i folkomröstningar visat att de inte vill lämna över makt till EU, men då har nya folkomröstningar om i stort sett samma EU-fördrag anordnats till dess att de röstats igenom. Medborgerlig Samling anser att detta förfarande behöver upphöra och att folkviljan i folkomröstningar respekteras.

Medborgerlig Samling anser att strävan mot mer federalism och överstatlighet inom EU måste stoppas och makt återlämnas till den nationella nivån.

2.3 Anpassat medlemskap - Europa à la carte

Uttrycken: "Europa à la carte", "variabel geometri" och "Europa med flera hastigheter" betecknar alla en modell där EU:s struktur inte är enhetlig. Att Europas länder är olika är en styrka, inte en svaghet, och har alltid varit så. Behoven av samarbete varierar därför från land till land. Principen om anpassat medlemskap tillämpas redan i dag i vissa avseenden. Endast 19 av de 27 medlemsstaterna deltar i eurosamarbetet. Bland de åtta medlemsstater som återstår återfinns Danmark, som har ett förhandlat undantag, och Sverige, som står utanför utan formell grund. De övriga sex är nya medlemsstater som ännu inte uppfyller villkoren för deltagande.

All samverkan mellan europeiska länder runt gemensamma projekt behöver inte inordnas i EU:s ram. Det europeiska rymdsamarbetet, European Space Agency (ESA), är ett exempel på en väl fungerande mellanstatlig organisation som inte är en del av EU. ESA har 22 medlemmar, varav de flesta, men inte alla, är EU-länder. Det skulle kunna vara en mall även för andra samarbeten.

Medborgerlig Samling anser att EU ska införa principen om anpassat medlemskap som grund.

Medborgerlig Samling anser att vissa europeiska projekt bättre skulle kunna drivas som mellanstatliga organisationer än som delar av unionen.

2.4 Schengen

Schengensamarbetet grundades genom ett avtal mellan Belgien, Frankrike, Luxemburg, Nederländerna och Tyskland år 1985 mot bakgrund av kostnaderna för dessa grannländer att upprätthålla fullständiga gränskontroller. Hinder och fördröjningar av vägtrafiken vid gränspassager var ett annat motiv. Sedan 1950-talet har de nordiska länderna å sin sida ingått i en passunion.

Under 1990-talet utvidgades antalet deltagare i Schengensamarbetet och genom Amsterdamfördraget år 1999 blev Schengenregelverket en integrerad del av unionsrätten som måste godtas fullt ut av nya medlemsstater. Irland står fortfarande utanför och nya medlemsstater måste uppfylla vissa krav innan gränskontrollerna avskaffas. Sedan flyktingkrisen hösten 2015 har Sverige haft tillfälliga gränskontroller vid hamnar i södra Sverige och vid Öresundsbron som utgör ett undantag från Schengens regler. Huvudorsakerna har varierat.

Schengensamarbetet förutsätter att den kontroll som har skett vid gränserna, bland annat för att motverka terrorism och organiserad brottslighet, i stället sker inom landet. Samarbetet förutsätter vidare en fungerande kontroll av EU:s yttre gräns. Ingen av dessa förutsättningar har fungerat i praktiken. Därmed saknas en viktig grund för Schengensamarbetet. Se även kapitel 3.1 EU:s yttre gräns och migration.

Medborgerlig Samling anser att Sverige tillfälligt ska lämna Schengensamarbetet till dess att EU effektivt motverkar gränsöverskridande terrorism och organiserad brottslighet inom EU samt upprättar en effektiv kontroll av EU:s yttre gräns.

2.5 Euron

En gemensam valuta inom eurozonen har lett till att skillnader i produktivitet/konkurrenskraft som uppstått mellan länder inte har kunnat avhjälpas genom självständig penningpolitik, t ex genom devalvering av valutan, med förvärrad arbetslöshet i framförallt södra Europa som konsekvens. EU har försökt kompensera dessa effekter genom bidrag och lån, paketerade som stöd till regioner eller coronastöd. Det är inte i Sveriges intresse att införa euron och vi borde inte behöva betala för dess negativa konsekvenser.

Medborgerlig Samling anser att Sverige ska kräva ett permanent undantag från att delta i eurosamarbetet.

2.6 EU-parlamentet

Redan Parisfördraget 1951², som inrättade Europeiska Kol- och Stålgemenskapen (EKSG), innehöll bestämmelser om en parlamentarisk församling som successivt har utvecklats till det nuvarande Europaparlamentet. Sedan 1979 väljs de 705 ledamöterna direkt av medborgarna i medlemsstaterna för en femårsperiod. I och med Lissabonfördraget 2009 blev EU-parlamentet en fullt erkänd medlagstiftare tillsammans med Europeiska unionens råd. Fördraget gav också parlamentet en nyckelroll vid utnämningen av Europeiska kommissionens ordförande. Det är EU-parlamentet som beslutar om EU-budgeten.

Medborgerlig Samling anser att den hittillsvarande utvecklingen mot en europeisk federation ska brytas och EU återgå till ett i huvudsak mellanstatligt samarbete. I ett sådant EU har ett direktvalt parlament inte någon funktion.

Medborgerlig Samling anser att en avveckling av EU-parlamentet på sikt, därmed är en logisk konsekvens av EU:s återgång till ett i huvudsak mellanstatligt samarbete och återföringen av den odelade lagstiftningsmakten till medlemsstaterna.

2.7 Yttrandefrihet och hädelseförbud

Europas länder har olika syn på yttrandefrihetens gränser. Sverige var först med en tryckfrihetsförordning redan 1766 och även om den första versionen endast gällde i sex år banade den väg för en liberal inställning till tryck- och yttrandefrihet. Det tidigare hädelseförbudet upphävdes 1970, medan Finland fortfarande har ett brott mot trosfrid i sin strafflag. Eftersom dessa frågor har starka kopplingar till ett lands kultur och utveckling måste de beslutas om nationellt. Sverige har inte ens samma syn på hädelse som Finland trots att vi var ett rike under mer än femhundra år.

Medborgerlig Samling anser att frågor om yttrandefrihet och hädelseförbud ska hanteras nationellt.

2.8 Integritet

Integritet är ett annat område som är starkt kopplat till ett lands kultur och historiska erfarenheter. Det finns även en inneboende målkonflikt mellan brottsbekämpning och integritet. Det gör det ytterst svårt att på en europeisk nivå komma överens om var en rimlig gräns ska gå för en medborgares rätt till personlig integritet. Frågor som berör integritet ska överlämnas till varje land att själv ta ställning till. Att, liksom i EU-förslaget för Chat Control 2.0 förespråka att alla europeiska leverantörer av e-post, chattar, spel och filhanteringslösningar ska tvingas att övervaka sina kunder är ett tydligt brott mot EU:s grundtankar. Kritiken skulle därmed kvarstå även om det aktuella förslaget hade en rimlig chans att på ett effektivt sätt ge resultat, vilket det inte har. Se även kapitel 4 Digitalisering.

²[www.europa.eu, Traité instituant la Communauté Européenne du Charbon et de l'Acier, 1951-04-18](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/PDF/?uri=CELEX:11951K/TXT)
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/PDF/?uri=CELEX:11951K/TXT>

Medborgerlig Samling anser att frågor som kraftigt berör individers integritet ska hanteras nationellt.

2.9 EU som säkerhetspolitiskt projekt och kandidatländer

EU som fredsprojekt fungerar bara om medborgarna ser att EU leder till ett större välstånd och upplever att handel inte är ett nollsummespel utan att det gör båda parter rikare. Om EU uppfattas som ett projekt för eliten, utan förankring i verkligheten, där nya regler sätter käppar i hjulen i vardagen och övervakning av medborgarna ökar, kommer effekten att bli den motsatta och leda till såväl inom- som mellanstatliga konflikter.

EU:s expansion österut och söderut under början av 2000-talet var ur ett geopolitiskt perspektiv lyckosam. Länder som tidigare låg bakom järnridån demokratiserades och tvingades att införa rättsprinciper för att få de fördelar ett EU-medlemskap förde med sig. Expansionen har dock inte varit gratis. Cypern, Estland, Lettland, Litauen, Malta, Polen, Slovenien, Slovakien, Tjeckien, Ungern, Bulgarien, Rumänien och Kroatien är alla nettobidragstagare. Kostnaden hamnar på de tio länder som är nettobetalare, däribland Sverige.

Det kan absolut finnas säkerhetspolitiska fördelar med en fortsatt expansion med några av dagens kandidatländer. Samtidigt skulle en expansion troligen för alltid omöjliggöra reformer som minskar de bidrag som EU fördelar, då makten skulle förskjutas ännu mer mot länder som är nettomottagare och som därmed har ett egenintresse att behålla dagens omfördelningspolitik. Att expandera EU utan att först ha skurit ned EU:s budget är därför inte i Sveriges intresse som nettobetalare.

Ur Sveriges perspektiv vore det betydligt bättre att hantera säkerhetspolitiska mål genom förmånliga handelsavtal med kandidatländerna. Handelsavtal som kan villkoras med krav på demokratiska reformer. Att fortsätta tynga medborgarna i norra Europa med kostnader för hela unionen kommer annars att leda till exit-debatter i allt fler länder.

Medborgerlig Samling anser att Sveriges säkerhetspolitik stärks av ett enat EU geopolitiskt. Om EU ska kunna hålla ihop på lång sikt krävs lyhördhet för medlemsstaternas olikheter samt främjande av ett anpassat medlemskap utifrån subsidiaritetsprincipen.

Medborgerlig Samling anser att EU bör avvakta vidare expansion till dess att unionens framtida riktning beträffande samarbetsform och omfördelningspolitik avgjorts.

2.10 EU-bidrag

EU fördelar enorma bidragsbelopp för att kompensera för strukturproblem och oreda i de offentliga finanserna i några av medlemsstaterna. Flera medlemsstater har länge och ofta brutit mot budgetreglerna. Grekland är ett typexempel på hur EU:s konvergenskrav, dvs de

gemensamma budgetreglerna som samtliga euroländer behöver uppfylla, åsidosattes för att landet skulle komma med i eurosamarbetet.³

Denna bidragskarusell är ett ineffektivt användande av skattebetalarnas pengar. Med mindre omfördelning skulle alla EU-länders avgifter kunna sänkas. Sverige betalar idag hela 52 miljarder årligen. De cirka 16 miljarder som vi får tillbaka i bidrag går delvis till jordbruket, som av beredskapsskäl inte helt kan lämnas åt den fria marknaden, men även till allsköns projekt där EU eller staten inte borde vara inblandade alls. Medborgerlig Samling förordar istället både lägre avgifter och lägre bidrag, där nedskärningarna främst ska ske inom områdena innovation, social utveckling samt regional tillväxt. Ifall ekonomisk omfördelning behövs inom eurozonen på grund av oönskade effekter av en gemensam valuta borde det hanteras av länderna som har gått över till euro. Se även kapitel 3.5 EU:s budget och finansiering.

Medborgerlig Samling anser att EU-bidragen bör minskas och att EU-programmen inom områdena innovation, social utveckling samt regional tillväxt kraftigt reduceras. Därmed skulle även Sveriges avgift kunna sänkas.

2.11 Fritt företagande

EU har drivit på för både förslag om könskvotering i bolagsstyrelser⁴ och genomförda lagstadgade krav på minst 30% europeiskt innehåll i streamad media⁵. Hur en styrelse är sammansatt är en ägarfråga. Konsumenternas efterfrågan, inte politikernas, ska styra medieutbudet. Fretagande ska i så stor utsträckning som möjligt stå fritt från politiskt inflytande.

Medborgerlig Samling anser att det är en ägarfråga hur en bolagsstyrelse är sammansatt.

Medborgerlig Samling anser att medieinnehåll inte är en fråga som ska hanteras på EU-nivå.

3 EU:s roll, budget och finansiering

3.1 EU:s yttre gräns och migration

Den Europeiska unionen har sedan millennieskiftet diskuterat behovet av en gemensam asylpolitik, en idé som vi anser är dömd att misslyckas. De som söker sig till Europa är i liten

³ www.nytimes.com, Greece Admits Faking Data to Join Europe, 2004-09-23
<https://www.nytimes.com/2004/09/23/world/europe/greece-admits-faking-data-to-join-europe.html>

⁴ www.europa.eu, Gender equality strategy
https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/gender-equality-strategy_en

⁵ www.europa.eu, Audiovisual and Media Services | Shaping Europe's digital future
<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/audiovisual-and-media-services>

utsträckning äkta flyktingar enligt flyktingkonventionen och att fördela dessa asylsökare mellan olika medlemsstater i EU är ett mycket dyrt och ineffektivt sätt att hjälpa verkliga flyktingar och på andra sätt utsatta i världen. Det leder snarare till godtycke och mer global orättvisa i relation till vilka och hur många vi lägger de största resurserna på. De länder och befolkningar som behöver dem bäst får sällan del av avsatta medel, vilka istället går till enskilda individer, som har råd och möjlighet att betala människosmugglare för dyra och inte sällan farliga resor över Medelhavet.

Kostnaden för mottagandet av dessa asylsökare är hundrafalt större än kostnaden för flyktingar i läger runt om i världen, trots att dessa migranter sällan ens är alternativt skyddsbehövande och därför helt i onödan belastar systemet. Svårigheterna att verkställa utvisningar för dem som får avslag leder till växande parallell- och skuggsamhällen i Europa, varför det är ytterst angeläget att stoppa dessa från att från början få fotfäste här. När giltiga ID-handlingar och korrekta uppgifter om bakgrund, nationalitet och ålder saknas eller medvetet falska sådana lämnas, förlängs och fördyras utredningarna. Giltigt pass och uppehållstillstånd bör gälla för inresa till EU, medan frågor om asyl eller vidarebosättning handläggs utanför och innan man anländer till Europa. I det fall passet är försett med biometrisk information, som fingeravtryck, ska den informationen användas för att verifiera identiteten.

Egentligen saknas anledning för Europa att exempelvis ta emot spontanansökningar från människor som anlant via Nordafrika, då Afrikanska Unionen redan 1969 skrev under Flyktingkonventionen, där man betonar att kontinentens problem och situationen för flyktingar är en inre angelägenhet, som man själv ska hantera i samarbete med UNHCR. Den ekonomiska migrationen och den smugglingsindustri den göder bör aldrig uppmuntras, utan tvärtom kraftfullt motarbetas av europeiska länder.

Några ytterligare lagliga vägar är heller inte påkallade, då de som redan existerar för studier eller arbete räcker och är avpassade för de krav och behov som enskilda länder självständigt uppställer. Temporärt mottagande vid massflykt bör ske i anläggningar och centra i gränsområden eller andra regioner, där målet är återvändande, så snart sådant är möjligt - inte långvarig vistelse och integration.

Endast ett fåtal länder är målet för alla de migranter utan asylskäl som anländer till Europa. En fördelning till andra medlemsstater är ointressant för dem och den fria rörligheten gör sannolikheten låg för att de som hamnat i oönskat land blir kvar där. Det är en utopi mot bättre vetande att tro på idén om solidaritet av fördelningen och mottagandet av migranter.

EU bör bevaka sina gränser. Flyktingmottagande bör endast ske inom den egna kontinenten, likt senare tids hjälp till ukrainare. Något självändamål för unionen att öka immigrationen finns inte, vilket inte betyder att man inte kan hjälpa till vid kriser i världen. Resurser för att nå behövande människor bör då allokeras till rätt, aktivt identifierade områden och personer. Hjälpen måste ges där människor befinner sig - inte genom passivt mottagande av ett stort antal asylsökande.

Både människosmugglare och stater utnyttjar den respekt för internationella konventioner och överenskommelser som finns i västvärlden. Det gäller inte bara flyktingkonventionen, utan även till exempel regelverk om sjönöd och sjöräddning som utarbetats i en annan tid och under helt andra premisser, där förutsättningen varit att människor inte med berätt mod utsatt sig för livsfara. EU måste verka för att dessa uppdateras och moderniseras för att de ska fungera ändamålsenligt i dagens globala situation.

Hur mycket man än på ett personligt plan kan sympatisera med människors önskan om ett bättre liv i ett mer demokratiskt samhälle, så är den mängd människor som skulle söka sig till EU, om det fanns en möjlighet, enormt mycket större än den volym som EU kan mäkta med utan negativa konsekvenser. EU måste därför klara att snabbt och kostnadseffektivt skicka tillbaka migranter till sina hemländer. Incitamenten att ta sig till Europa utan giltiga skäl måste minska. Detta skulle omgående minska trycket på den yttre gränsen.

Medborgerlig Samling anser att:

- EU måste satsa på att bygga upp mottagningscentra vid sin yttre gräns eller utanför unionen i samarbete med angränsande länder, så att kostnaderna för icke skyddsbehövande kan reduceras genom effektiviserade utredningsprocesser samt att illegal vistelse i EU-länder efter avslag förhindras. På så sätt kan resurser i högre grad riktas mot reella flyktingar.
- Fördelning av flyktingar via FN och kvotsystem ska inom EU ske på frivillig basis, utifrån varje lands förutsättningar och suveräna bedömning. Direktansökan om asyl för utomeuropéer ska primärt ej förekomma inom unionen.
- EU:s yttre gräns måste bevakas för att Schengenavtalet om fri rörlighet inom unionen ska kunna gälla. Dublinförordningen om första asylland ska också följas, även för minderåriga. Den irreguljära människosmugglingen över bland annat Medelhavet, med dess dödliga konsekvenser, måste stoppas.
- Obligatoriska biometriska kontroller ska införas vid EU:s yttre gräns.

3.2 Brottslighet och terrorism

Samarbetet mellan EU-ländernas polismyndigheter inleddes år 1976 och har sedan dess successivt utvecklats. Det huvudsakliga verktyget är Europeiska polisbyrån (Europol), som sedan 2010 är ett EU-organ som finansieras ur EU:s budget. Omkring år 2007 intensifierade EU sin samverkan även i terrorfrågor och ambitionen har höjts i takt med att hotet från olika terrorgrupper har diversifierats och ökat.

Terrorhotet kommer från flera olika ideologiska miljöer och täcker hela skalan av antidemokratiska grupper: religiösa, politiska och separatistiska. Typ av grupper och antalet död varierar mellan de olika EU-länderna, men de jihadistiska dåden kräver flest liv. Problematiken är dock densamma för flertalet EU-länder och riskerna med återvändare som deltagit i terrorgrupper internationellt är också gemensamma.

Sverige har under många år varit en relativt svag länk i EU:s kamp mot gränsöverskridande brottslighet och terrorism. Det hänger bland annat samman med låg kontroll över och svag

motståndskraft gentemot extremistiska miljöer. Bland annat har olika offentliga bidrag och stödformer bidragit till rekryteringen till dessa extremister. Individer och organisationer har kunnat utnyttja befintliga strukturer för att komma åt kapital och nätverk, vilket har lett till att Sverige kommit att fungera som en logistisk hubb och nod för internationell terrorverksamhet.

Det är ännu för tidigt att säga om de senaste årens lagändringar på området kommer att leda till signifikanta förbättringar. Sveriges oförmåga att effektivt motverka internationell brottslighet och terrorism, i kombination med EU:s nuvarande svårigheter att säkra unionens yttre gränser, lägger ett ökat ansvar på EU-nivån. Att upprätthålla medborgarnas säkerhet bör ses som en av EU:s kärnuppgifter. Även om en fullständig harmonisering av lagstiftning och åtgärder är svår att nå – och kanske inte är önskvärd – är det viktigt att skapa samsyn och koherens.

I dagsläget är det svårt att utvisa EU-/EES-medborgare som har uppehållsrätt eller uppehållstillstånd i ett annat EU-/EES-land men även begår brott i det landet. EU borde undanta personer som dömts till fängelse från den fria rörligheten för personer så att de lättare kan utvisas jämfört med idag.

Det finns för få fängelseplatser i Sverige och varje plats är väldigt dyr. Ett sätt att lösa detta vore att hyra fängelseplatser utomlands. EU bör verka för ett gemensamt regelverk som kan användas som grund i de fall EU-länder inte träffat bilaterala avtal inom området.

Medborgerlig Samling anser att EU ska ge högre prioritet till åtgärder för att förstärka och förbättra skyddet och samverkan mot terrorism och gränsöverskridande brottslighet.

3.3 EU:s inre marknad och konkurrenslagstiftning

EU:s inre marknad, med fri rörlighet för varor, tjänster, kapital och arbetskraft, är den del av samarbetet som har störst betydelse för ett litet och utrikeshandelsberoende land som Sverige. Svenska företag får tillgång till en större marknad för sina produkter. Svenska konsumenter får de fördelar som följer av ett starkare konkurrenstryck, som lägre priser och ett bredare utbud av produkter. Svenskar får tillgång till en större arbetsmarknad och fler möjligheter till utbildning. Den fria rörligheten förutsätter att regler harmoniseras så att ingen diskrimineras i sin verksamhet i ett annat EU-land än det egna.

Den fria rörligheten för varor har förutsatt att de nationella regler som tidigare fanns har ersatts av standardisering på EU-nivå. Gemensamma konkurrensregler förbjuder företag att bedriva konkurrensbegränsande samarbete och att missbruka en dominerande ställning på marknaden. Upphandlingsregler ger möjlighet för företag att konkurrera på lika villkor i andra EU-länder när upphandlingen överstiger vissa gränsvärden. Statsstödsregler begränsar möjligheterna för konkurrensnedvidande statsstöd till företag.

Konkurrensreglerna är till för att förhindra att konkurrensen sätts ur spel när ett förfarande har en faktisk eller potentiell effekt på handeln mellan EU-länder. De utgör därmed ett av de

områden där regler bör vara gemensamma och därmed övernationella. När det inte finns någon samhandelseffekt gäller däremot nationella regler i enlighet med subsidiaritetsprincipen.

EU:s harmoniserade regler, som å ena sidan är en förutsättning för den inre marknaden, kan å andra sidan inte alltid ta hänsyn till alla lokala förhållanden och leder därmed inte sällan till irritation gentemot Bryssel. Det går inte att göra undantag bara för att det lokalt råder konsensus om att till exempel skolmaten ska vara lokalproducerad. Reglerna mot protektionism hindrar önskemål om att förvaltningar ska gynna lokala företag, oavsett om de önskemålen är grundade i lokalpatriotism, omsorg om miljön, eller allmänt tvivel om kvalitet baserat på varors ursprung.

EU:s regler för den inre marknaden har även nämnts i debatten i samband med diskussioner om hur gårdsförsäljning av alkohol skulle kunna introduceras i Sverige. Finland och Sverige fick behålla detaljhandelsmonopolet för alkohol vid EU-inträdet på villkor att alla producenter behandlas lika; myndigheten Alkoholsortimentsnämnden är en juridisk konstruktion för att säkerställa detta. Om gårdsförsäljning tillåts skulle det kunna leda till att vissa företag gynnas, vilket alltså är förbjudet. Finland har förvisso gårdsförsäljning, men en väldigt begränsad sådan och den har bedömts kompatibel med EU-rätten. För dem som vill avveckla detaljhandelsmonopolet för alkohol i hanterbara steg blir EU:s allt-eller-ingenget-politik begränsande.

Elpriscocken i vintras satte även fokus på två frågor: de differentierade elpriserna i olika delar av landet samt komplexiteten i att utforma ett effektivt elstöd. Dessa två frågor är kopplade till samspelet mellan inre marknad, konkurrenslagstiftning och statsstödsregler.

Medborgerlig Samlings generella inställning är att spelreglerna för företagande bör vara enkla, överskådliga och långsiktigt förutsägbara. EU:s konkurrenspolitik har tvärtom utvecklats i den motsatta riktningen, en riktning som ofta kräver avancerad ekonomisk analys och som har starka drag av förhandling och interventionism. I stället för tydliga regler som företag lätt kan anpassa sig till har resultatet blivit tjänstemannavälde och en födkrok för Brysselbaserade jurister och ekonomer.

Medborgerlig Samling anser att EU bör göra en total översyn av den gemensamma konkurrenslagstiftningen i syfte att återgå till en ordning som ger företagen ett enkelt, överskådligt och förutsägbart regelverk för verksamheten på den inre marknaden.

Medborgerlig Samling anser att EU bör göra en översyn av vilka områden som ska täckas av den inre marknaden, där miljö-, försvars- och beredskapsskäl ska beaktas.

3.4 Överimplementerade EU-direktiv

En del av det som EU beskylls för beror på att både regeringen och myndigheter har en tendens att överimplementera EU-direktiv. Ett exempel på detta är vapendirektivet med de smått absurda reglerna om vapenmagasin. Ett annat exempel är valet av referensarealer för

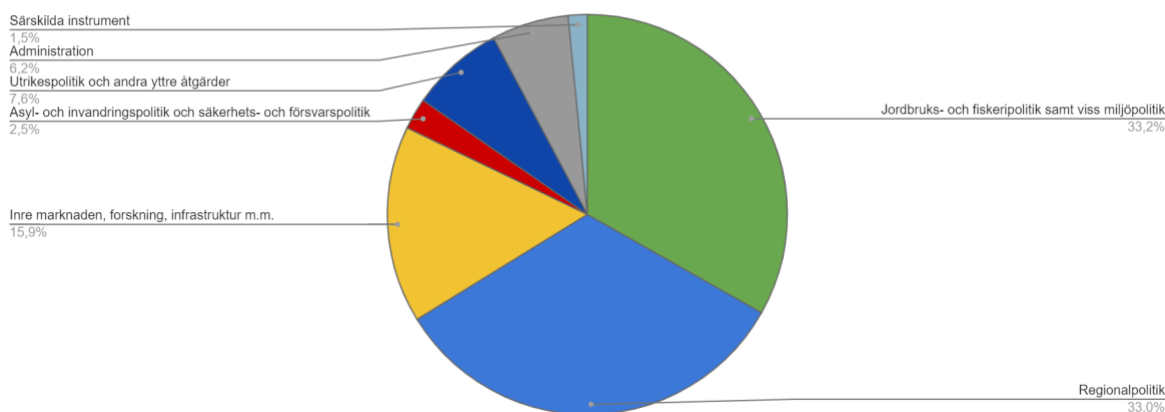
naturtyper i art- och habitatdirektivet, där Naturvårdsverket valt att jämföra med förindustriell tid, istället för året för Sveriges EU-inträde (se vidare kapitel 8).

Medborgerlig Samling anser att Sverige ska utgå från att minimiimplementera EU-direktiv.

3.5 EU:s budget och finansiering

Total budget 2022: 170 miljarder Euro fördelade på följande områden:

EU:s budget 2022

EU-avgiften består av fyra olika delar: tullavgift, moms baserad avgift, avgift för icke återvunnen plast, samt en avgift baserad på bruttonationalinkomsten (BNI).

- Tullavgiften: 75% av medlemsstaternas tullintäkter.
- Momsavgiften uppgår till 0,3% av den så kallade momsskattebasen, det vill säga beloppet som moms baseras på.
- Plastavgift: En avgift för icke återvunnen plast.
- BNI-avgift: En avgift som är baserad på landets bruttonationalinkomst. Sverige, Danmark, Tyskland, Nederländerna och Österrike har förhandlat fram en rabatt på medlemsavgiften, vilket ger en nettoeffekt av ungefär 8 miljarder kronor per år för Sverige.

Land	BNI-avgift (MSEK)	Tullavgift (MSEK)	Momsavgift (MSEK)	Icke återvunnen plast (MSEK)	Justeringar (MSEK)	Total avgift 2021 i (MSEK) ⁶
Sverige	39 018	5 302	6 914	1 027		52 261
	BNI-avgift (MEUR)	Tullavgift (MEUR)	Momsavgift (MEUR)	Icke återvunnen plast (MEUR)	Justeringar (MEUR)	Total budget 2022 i (MEUR) ⁷
EU	114 719	17 913	19 071	5 997	12 903	170 603
	BNI-avgift (% andel av budgeten)	Tullavgift (% andel av budgeten)	Momsavgift (% andel av budgeten)	Icke återvunnen plast (% andel av budgeten)	Justeringar (% andel av budgeten)	
EU	68,96%	10,68%	10,33%	3,48%	6,56%	

Norge bidrar till EU:s omfördelningspolitik genom två fonder som tillsammans kallas EEA and Norway Grants, med en årlig kostnad av 391 MEUR⁸. De betalar även 478 MEUR⁹ för de olika program de valt att delta i. Totalt blir avgiften 869 MEUR. Om man jämför den summan med Sveriges EU-avgift och ländernas bruttonationalinkomster kan man litet förenklat säga att Norge betalar en tredjedel¹⁰ så mycket som de skulle ha betalat om landet hade varit fullvärdig medlem.

Förutom tullavgiften och avgiften på momsunderlaget har EU idag ingen egen beskattningsrätt.

Medborgerlig Samling anser att EU:s budget behöver bantas och Sveriges nettokostnad minskas.

Medborgerlig Samling anser att EU inte heller i fortsättningen ska ha beskattningsrätt.

3.6 Skatteslöseri på EU-nivå

EU har över tid svällt till en stor, resursslukande koloss, men slöseri har förekommit länge. EU-parlamentets månatliga flytt mellan Bryssel och Strasbourg är ett sådant. Fortfarande

⁶ Regeringens skrivelse 2021/22:101, Årsredovisning för staten 2021, tabell 6.2

⁷ www.europa.eu, General Revenue, 2022-02-24
<https://eur-lex.europa.eu/budget/data/General/2022/en/GenRev.pdf>

⁸ www.norway.no, Financial contribution, 2022-07-22
<https://www.norway.no/en/missions/eu/areas-of-cooperation/financial-contribution/>

⁹ Ibid

¹⁰ $869 \text{ MEUR} * 646,9 / 448 \text{ (BNI Sverige/Norge)} / 3546 \text{ MEUR (Sveriges nettoavgift)} = 0,348$

flyttar man EU-parlamentets arbete varje månad, trots besväret. Att det dessutom innebär över en miljard, kanske två, i årliga extrakostnader sticker förstås i många europeers ögon.

Nu senast har 150 svenska skattemiljarder skickats till EU:s coronafond i syfte att motverka effekten av covid-19 i EU:s medlemsländer. Sveriges förhandlingsdelegation vek ned sig med motiveringen att ett nej inte vore bra för Sverige långsiktigt - utan vidare förklaring. Utan vidare förklaring. Några av de finansierade projekten är irländska våtmarker och strandpromenader i Aten¹¹. Hur dessa strandpromenader har varit behjälpliga i att säkra Atens återhämtning ifrån covid-19 är högst oklart.

Medborgerlig Samling anser att strukturerade lån för att hjälpa nationer med utmaningar är en bättre lösning än bidrag eftersom det säkerställer ett mer försiktigt och ansvarsfullt användande av medlen.

3.7 Införandet av en offentlighetsprincip inom EU

Offentlighetsprincipen är central i den svenska rättsordningen sedan Tryckfrihetsförordningen (TF) infördes 1766. Den innebär att allmänheten, ofta enskilda individer eller företrädare för media, har rätt till insyn i och tillgång till information om statens och kommunernas verksamhet genom allmänna handlingars offentlighet. Den innefattar även meddelarfrihet för tjänstemän.

Inom EU finns tyvärr ännu ingen motsvarande offentlighetsprincip, som ger allmänheten insyn i EU:s processer.

Medborgerlig Samling anser att EU ska införa en offentlighetsprincip modellerad efter den svenska för att ge allmänheten insyn i EU:s processer.

4 Digitalisering

Det finns många förbud och regleringar inom EU som kväver innovation och därmed riskerar att göra att EU hamnar på efterkälken jämfört med omvärlden; redan idag är en stor majoritet av de stora IT-bolagen amerikanska. Målsättningen med reglerna är ofta lovvärda, men lösningarna skjuter inte sällan bredvid målet. Det finns en stor risk att även de aktuella förslagen om reglering av artificiell intelligens kommer att möta samma öde.

4.1 Skydd för enskilda, företag och organisationer

I och med införandet av det digitala samhället lagras allt fler uppgifter om den enskilde medborgaren digitalt, av stat och företag såväl som av andra juridiska organisationsformer. EU:s GDPR-förordning syftar till att skydda den enskilde medborgarens integritet men

¹¹ [www.skattebetalarna.se](https://skattebetalarna.se/fokus-pa-fred-frihet-och-tillvaxt/), Fokus på fred, frihet och tillväxt, 2023-01-21
<https://skattebetalarna.se/fokus-pa-fred-frihet-och-tillvaxt/>

riskerar att i praktiken få negativa följder eftersom det är alltför omfattande, komplicerat, kostnadsdrivande och rättsosäkert.

Medborgerlig Samling anser att integritetsfrågor, även digitala sådana, i större utsträckning ska regleras av nationell lagstiftning.

Medborgerlig Samling anser att GDPR-förordningen ska omarbetas så att tillämpningen i högre grad blir förutsägbar och reglerna lättare att tillämpa för små och mellanstora företag.

4.2 Datalagring och åtkomst till elektronisk information

Sverige kommer att tvingas ändra i befintliga lagar och anpassa framtida lagar om datalagring av elektronisk information på grund av domar i EU-domstolen. Idag finns lagkrav på att tjänsteleverantörer som mobiltelefonoperatörer ska lagra trafik- och lokaliseringssuppgifter som Polismyndigheten sedan kan begära ut vid en brottmålsutredning. I framtiden kommer endast riktad lagring av dessa uppgifter att tillåtas. Domstolen har indikerat att konkreta misstankar mot en person eller avgränsning till ett geografiskt område kan accepteras som kriterium. Den statliga utredningen Datalagring och åtkomst till elektronisk information (SOU 2023:22)¹² föreslår därför att statistiken över anmälda brott ska användas som underlag för beslut om i vilka kommuner en allmän lagring av trafik- och lokaliseringssuppgifter ska krävas av tjänsteleverantörer.

Resultatet kommer att bli olika datalagringsregler i olika delar av landet. Polisens förmåga att utreda ett specifikt brott kommer därmed att påverkas av den lokala brottsstatistiken. I förlängningen blir det därmed EU, inte Sverige, som ska bestämma över målkonflikten mellan att skydda medborgarnas integritet och effektiv brottsbekämpning: dels genom EU-direktivet om integritet och elektronisk kommunikation¹³, dels genom EU-domstolens tolkningar.

Medborgerlig Samling anser att regler om datalagring ska bestämmas på nationell nivå.

4.3 Chat control 2.0

Chat Control 2.0 är ett kontroversiellt förslag som lades fram av EU-kommissionären Ylva Johansson i maj 2022 och som ger myndigheter möjlighet att övervaka all privat kommunikation på nätet. Förslaget är så pass långtgående att man bör ifrågasätta hur både EU-parlamentet, EU-kommissionen, nationella parlament och enskilda svenska partier har kunnat låta det lämna idéstadiet. Chat Control 2.0 är en del i att förhindra exploatering av barn i sexuella syften på nätet. Det finns all anledning att lyfta allvaret, omfattningen och

¹² www.regeringen.se, Datalagring och åtkomst till elektronisk information (SOU 2023:22) <https://www.regeringen.se/contentassets/35276188514d40fb87785c81c0fbda93/datalagring-och-atkomst-till-elektronisk-information-sou-202322/>

¹³ Rådets direktiv 2002/58/EG om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktiv om integritet och elektronisk kommunikation) 2002-07-12

skyddet av barn från sexuell exploatering på nätet, men det löses inte genom att massövervaka all digital kommunikation mellan alla människor i Europa. De som EU-kommissionen vill komma åt befinner sig i regel inte ute på det öppna nätet och kommer att kunna fortsätta med sin verksamhet.

Förslaget, om det går igenom, kommer att innebära att medborgarnas grundlagsfästa rätt till privat kommunikation enligt Europakonventionen tas bort. Därutöver kommer förslaget att omöjliggöra krypterade meddelandetjänster, vilket bland annat är en förutsättning för att kunna garantera källskydd i journalisters arbete.

Chat Control 2.0 är en åtgärd som är missriktad, ogenomtänkt och farlig.

Det finns stora risker med detta förslag. Människor är redan övervakade så det räcker, genom digitala övervakningssystem, läckage till utländsk makt, artificiell intelligens och den kontroll som privata storföretag bedriver när de samlar information om individer. Att bekämpa barnpornografi är viktigt, men att inrätta en lokal myndighet som öppnar och läser igenom alla personers digitala kommunikation är varken funktionellt eller acceptabelt. Det är totalitärt.

Medborgerlig Samling anser att förslaget om Chat Control 2.0 ska avvisas.

5 Energi

EU ser energiområdet som en del av den inre marknaden där det ska råda fri konkurrens mellan företag. Samtidigt är en stabil energiförsörjning viktig för svensk industri, dels för att svenska hushåll ska kunna hålla en rimlig inomhustemperatur på vintern, dels av beredskapsskäl.

Tysklands grannländer har inte juridiskt kunnat hindra landet från att lägga ned sin kärnkraft. Genom nedläggningen har man gjort sig beroende av energi från Ryssland i kombination med oplanerbar energi som vindkraft, samtidigt som effekten av dessa beslut ökat elpriserna i norra Europa. Problemets kärna är att beslut om produktionsbasen för el fattas nationellt, medan handeln med el regleras överstatligt. Till sin karaktär är dock inte el vilken vara som helst; den kan snarare betraktas som infrastruktur. Det kan vara rimligt att frågor om produktionsbasen för el koordineras regionalt, d v s mellan länder eller områden som är direkt beroende av varandras elproduktion.

5.1 Europeiska samarbetsorgan inom elområdet

Samarbetet inom elmarknaden på Nord Pool och inom Nordic Capacity Calculation Region sker genom Agency for the Cooperation of Energy Regulators (ACER), den från EU delvis fristående byrån för tillsynsmyndigheter; Council of European Energy Regulators (CEER), organisationen för självständiga nationella tillsynsmyndigheter inom EU/EES, där Sverige representeras av Energimarknadsinspektionen; och European Network of Transmission

System Operators (ENTSO-E), de europeiska transmissionsnätoperatörernas organ, där Sverige representeras av Svenska kraftnät och där också icke-EU-länder är medlemmar.

5.2 Elhandel

Det finns flera marknadsplatser för el och olika slags handel: handel genom auktionsförfarande som sätter spotpriset för den kommande dagen; handel samma dag genom matchning mellan köp- och säljbud, där aktörer kan handla sig i balans om väder- och vindprognoser förändrats; långsiktig handel med el; samt marknader för balansering och flexibilitet, där Svenska kraftnät upphandlar stödtjänster för balanshållning av elöverföringssystemet.¹⁴

Denna balanshållning har blivit svårare i och med att den planerbara elkraften från kärnkraften minskat. De nordiska transmissionsnätoperatörerna diskuterar för närvarande nya metoder för att säkerställa nätstabilitet.¹⁵

5.3 Elområden

Svenska kraftnät delade 2011 in Sverige i fyra elområden för att inom EU:s konkurrensregler - som kräver att aktörer i olika länder ska behandlas lika - kunna hantera konsekvenserna av de överföringsbegränsningar, så kallade flaskhalsar, som finns i det svenska transmissionsnätet.¹⁶

Elområde	Plats
SE1	Luleå
SE2	Sundsvall
SE3	Stockholm
SE4	Malmö

5.4 Nätanslutning av generatorer

EU införde 2018 nya regler för anslutning av generatorer på elnätet, Requirements for generators (RfG), för att säkerställa rättvisa konkurrensvillkor på den inre marknaden för el, systemsäkerhet och integrationen av el från förnybara källor.¹⁷

De nya reglerna gör att även vindkraftverk ska ha förmågan att effektregera enligt de krav som nätägaren bestämmer. Kravet gäller vindkraftverk levererade efter maj 2018 där

¹⁴ www.svk.se, Om olika reserver

<https://www.svk.se/aktorsportalen/bidra-med-reserver/om-olika-reserver/>

¹⁵ www.acer.europa.eu, ACER grants Nordic regulators more time to agree on the amended methodology for electricity balancing, 2023-05-05

<https://www.acer.europa.eu/news-and-events/news/acer-grants-nordic-regulators-more-time-agree-amended-methodology-electricity-balancing>

¹⁶ [www.ei.se](https://ei.se), Elområde - Energimarknadsinspektionen

<https://ei.se/konsument/el/sa-har-fungerar-elmarknaden/elomrade>

¹⁷ www.vattenfalleldistribution.se, Nätanslutning av generatorer (RfG)

<https://www.vattenfalleldistribution.se/var-verksamhet/entreprenorleverantor/natanslutning-av-generatorer-RfG/>

effekten för vindkraftgruppen är över 10 MW. Svenska kraftnät kommer därmed i framtiden att kunna använda även vindkraft som systemtjänst, kanske främst genom att betala för att minska produktionen.

Typklass	Effektgräns	Effektändring påbörjas
A	$\geq 0,8\text{kW} < 1,5\text{MW}$	Inga krav
B	$\geq 1,5\text{MW} < 10\text{MW}$	Inga krav
C	$\geq 10\text{MW} < 30\text{MW}$	Inom 10 sekunder
D	$\geq 30\text{MW}$, eller $>110\text{kV}$	Inom 10 sekunder

Från svensk sida verkar Svenska kraftnät ha agerat något senfärdigt med att implementera förordningen jämfört med den danska motsvarigheten som redan anpassat processer och kravdokument mot vindbranschen.

Vindkraft i stor skala är helt klart problematisk. Dess intermittenta natur och tillgänglighet gör att den inte kan likställas med planerbar baskraft. När det inte blåser tillräckligt krävs alternativa energikällor och när det blåser rejält måste produktionen minskas för att inte destabilisera elnätet.

RfG-förordningen illustrerar dualiteten med EU-standardisering väl. Gemensamma regler är ett måste för konkurrensneutralitet. Samtidigt blir dessa detaljerade regler ett ok för företag som kanske måste ändra i fungerande system för att lösa ett problem som inte ens finns i landet.

5.5 Prisvolatilitet

Grundorsakerna till de senaste årens kraftigt varierande elpris, med väldigt höga toppar, är att prismodellen som infördes vid avregleringen av elmarknaden inte tar hänsyn till värdet av planerbar effekt, svängmassa och förmågan att skapa reaktiv effekt, höjningen av skatten på termisk effekt i kärnreaktorer – den så kallade effektskatten – och andra politiska beslut, vilka tillsammans minskade lönsamheten i kärnkraftverken och ledde till att Oskarshamn 1 och 2, samt Ringhals 1 och 2 lades ned. Resultatet har blivit effektbrist när efterfrågan på el överskridit utbudet.

Elproduktion, elkonsumtion och överföringskapacitet måste vara i balans hela tiden. I och med att elmarknaden är internationell smittar de högre priserna på kontinenten av sig främst till elområde SE3 och SE4. Överföringsbegränsningen i snittet SE2/SE3 gör att Norrlands elpriser sällan påverkas.

5.6 Import och export av el

Ibland framförs idén att kapade utlandskablar skulle vara ett alexanderhugg för att minska priserna på den svenska marknaden. Då bortser man från att vintern 2022/2023 importerades tidvis el motsvarande tre reaktorer av Ringhals 1:s storlek. Utan importen hade

Sverige slocknat. Den begränsade överföringskapaciteten från norra Sverige till södra Sverige, vilken skulle ta lång tid att avhjälpa med dagens tillståndsprocesser, gör att södra Sverige tidvis är beroende av elimport. Vill vi räkna med att kunna importera vid behov måste vi även vara beredda att exportera. Sveriges elnät sitter dessutom ihop synkront med Norges vilket skapar ett starkt ömsesidigt beroende.

Vår stora vindkraftsindustri utgör ett annat skäl till att vi behöver internationell handel med el. När det blåser mycket är det bara genom export vi kan få avsättning för den energin.

Även om Sverige skulle stå utanför EU, skulle inte detta vara en lösning. Vi skulle även behöva införa protektionistiska lagar som exportförbud för elproducenter och det vore verkligen att öppna Pandoras ask, med risk för att inget företag skulle vilja investera i svensk elproduktion framgent.

Vi får helt enkelt vara kvar på Nord Pool och så fort som möjligt bygga tillbaka tillräckligt med kärnkraft för att undvika effektbrist. Om vi vid varje tillfälle kan mäta utlandskablarna skulle elpriset sättas av de svenska producentpriserna, precis som det var innan Ringhals 1 och 2 stängdes. Dessutom skulle vi få exportinkomster och minska mängden fossilkraft i övriga Europa. Analyser visar att om vi inte hade lagt ned kärnkraft i förtid hade priserna varit 30-50 % lägre.

Med dagens EU-regler är Sverige tvunget att leverera el till andra länder till minst 70% av elledningarnas kapacitet. Skulle det kravet ändras skulle de kontinentala elpriserna få mindre påverkan på svenska elpriser.

Medborgerlig Samling anser att regler för inköp av stödtjänster bör förändras inom nuvarande EU-regler, så att Svenska kraftnät kan upphandla tillräckligt med reservkapacitet för att förhindra effektbrist när det är kallt och inte blåser tillräckligt och minska produktionen i de fall konsumtionen är låg och det blåser mycket.

Medborgerlig Samling anser att prismodellen på elmarknaden på längre sikt bör modifieras och det mervärde som producenter av planerbar el tillför premieras, så att marknaden kan hjälpa till att driva fram tekniskt hållbara lösningar.

Medborgerlig Samling anser att det 70-procentiga fyllnadskravet i exportkablarna för el ska omförhandlas.

6 Jordbruk

6.1 EU:s gemensamma jordbrukspolitik

EU:s konkurrenslagstiftning begränsar möjligheten till statsstöd. Stöd till jordbruket har därför flyttats från den nationella nivån till EU. Av beredskapsskäl kan inte jordbruket helt lämnas åt marknaden; EU:s gemensamma jordbrukspolitik, Common Agricultural Policy (CAP), kan

därmed ses som ett nödvändigt ont. Subventioner ges för att bland annat hålla nere priset på mat och för att behålla kontrollen över innehållet, men även av miljöskäl. Ungefär en tredjedel av EU:s budget läggs på diverse jordbruksstöd. Vilken effekt dagens stöd ger, vilken nivå på stöd som är rimlig och hur de bör utformas i framtiden behöver diskuteras. Sverige behöver bli betydligt bättre på att hantera EU:s jordbrukspolitik, i Bryssel, i riksdagen och på våra myndigheter.

6.2 Sveriges självförsörjningsgrad

Svensk självförsörjningsförmåga är reducerad till 50% idag. Det betyder att vi i kris eller konflikt inte kan klara mer än hälften av dagsbehovet. I verkligheten ligger vi praktiskt sett ännu sämre till eftersom det saknas lager för sådant som gör att det går att bedriva livsmedelsproduktion självständigt i landet. Efter en vecka med avskurna importvägar svälter Sverige.¹⁸ Sverige behöver lager, ökad produktion och en normal balans mellan import och egen produktion. Det är ett politiskt misslyckande att Sverige är importberoende i onödan och – till skillnad från våra grannländer – saknar förutsättningar för att klara en kris.

6.3 Rättvisare konkurrens

Många EU-länder har fortfarande hög antibiotikaanvändning och betydligt sämre djurskydd än Sverige. Svenska bönder och djurhållare konkurrerar därmed inte på lika villkor. Här finns en möjlighet för Sverige att verka för bättre miljö- och djurhållning inom hela EU och därmed samtidigt stärka det svenska lantbrukets relativa konkurrensförmåga.

Det finns även andra regler, skatter och pålagor som tynger lantbrukarna och där snarare nationella reformer bör genomföras för att stärka den svenska livsmedelsproduktionen och minska vårt importberoende. Den nedåtgående spiralen måste omgående brytas.

Medborgerlig Samling anser att EU:s krav på djurhållning ska lyftas mot svensk nivå. Det ska kombineras med förbud av import till EU av kött från producenter som inte uppfyller EU:s minimikrav på djurhållningen.

Medborgerlig Samling anser att transportbidragen för slaktdjur bör slopas och export från EU förbjudas om importören inte uppfyller EU-krav på slakt.

Medborgerlig Samling anser att det är högst rimligt att de krav som ställs på bönder och djurhållare även ställs på de politiker som ansvarar för upphandlingar till skolor, äldreboenden eller sjukhus. Idag skulle en bonde få böter om denne producerade maten på samma sätt som den som serveras i flera skolor och andra offentliga inrättningar.

¹⁸ www.landlantbruk.se, Maten i svenska butiker skulle ta slut efter en vecka, 2015-12-04
<https://www.landlantbruk.se/maten-racker-en-vecka>

7 Fiske

EU:s fiskekvoter beslutas gemensamt inom unionen. Kvoterna listas begränsat till en eller flera av de delområden som definierats av Internationella Havsforskningsrådet, International Council for the Exploration of the Sea (ICES). ICES delar in Nordatlanten och Östersjön i Ices-område (subarea), Ices-fångstområde (division) och Ices-delområde (subdivision), där tio av dessa delområden gränsar till Sverige.

Ices-område	Ices-fångstområde	Ices-delområde
Subarea	Division	Subdivision
3 Skagerrak, Kattegatt, Öresund, Bälthaven och Östersjön	3a Skagerrak & Kattegatt	20 Skagerrak
		21 Kattegatt
	3b Öresund	23 Öresund
	3c Östersjön	24 Arkonahavet
		25 Bornholmshavet
		27 Västra Gotlandshavet
		28 Rigabukten och Östra Gotlandshavet
		29 Norra Gotlandshavet
		30 Bottenhavet
	31 Bottenviken	

Både fritids- och yrkesfiskare har larmat om utfiskade sill- och strömmingsbestånd i Östersjön.

Tjugo av de största industritrålarna tar upp 95% av den svenska fångsten av sill/strömming och skarpsill. 90% av fångsten mals ner till fiskmjöl till fiskodling och minkuppfödning, samtidigt som både fritids- och yrkesfiskare larmar om minskat sill-/strömmingsbestånd.

Det är olagligt att felredovisa den totala fångstmängden, men inte fördelningen mellan arter. Industritrålarna rapporterar ofta mer sill/strömming än den verkliga fångsten, medan rapporteringen av skarpsill är lägre. Anledningen kan vara att riktat fiske mot skarpsill tillåts med nätmaskor på 16 mm, medan riktat fiske mot sill/strömming kräver nätmaskor på 32 mm. När skarpsillskvoten är fylld måste fartyget använda de större maskorna. Därmed finns ett incitament att redovisa skarpsill som sill/strömming vilket i sin tur leder till att myndigheterna får en felaktig bild av hur stort sill-/strömmingsbeståndet är.¹⁹

¹⁹ [www.balticwaters2030.org](https://balticwaters2030.org), Fel och fusk i fisket – ett hot mot Östersjön, mars 2023
<https://balticwaters2030.org/wp-content/uploads/2023/03/Fiskerikontroll-granskning.pdf>

Dessutom är det ofta svårare att fylla kvoten för sill/strömning än kvoten för skarpsill vilket även det skapar incitament att rapportera skarpsill som sill/strömning, så att fisket efter skarpsill kan fortsätta även om kvoten på skarpsill egentligen redan är fylld.²⁰

Fisket är inte reglerat mellan EU och EES så Norge och Island utfärdar egna fiskekvoter. Just fisket är en av de främsta anledningarna till att varken Norge eller Island gått med i EU. Inom unionen anses fiskevattnen gemensamma och kvoter hanteras centralt. Islands varuexport består till 60 % av fisk och fiskprodukter så landet är väldigt beroende av fiskeindustrin.

Medborgerlig Samling anser att EU bör besluta om betydligt lägre fiskekvoter i Östersjön tills dess att beståndet återgått till tidigare nivåer. Den begränsning som redan införts för att skydda laxen söder om Åland och torsken i hela Östersjön ska kvarstå. Dessutom måste reglerna om trålfiske i Östersjön ses över.

Medborgerlig Samling anser att EU ska fortsätta stärka sitt arbete för ett hållbart fiske. Både fisket inom EU och EU:s fiskeavtal med andra länder ska vara ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbara. Det innebär konkret att import till EU av fisk från hotade artbestånd bör förbjudas och att EU snarast förhandlar fram nya hållbara fiskeavtal.

8 Jakt

EU har lagt åtskilliga förslag för att begränsa jakt och förbjuda viss jaktammunition. Vissa av dessa förslag har sedermera dragits tillbaka, till exempel förslaget att förbjuda jakt på en tiondel av EU:s yta.²¹ Andra regler kvarstår, som förbud och begränsningar av jakt enligt art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet samt regler kring bly i ammunition.

Medborgerlig Samling anser att jaktmedel ska regleras nationellt, då det finns olika traditioner när det gäller jaktmedel inom EU:s medlemsstater.

8.1 Art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet

Enligt art- och habitatdirektivet är all jakt på varg och lo, förutom skyddsjakt, förbjuden. Vargstammen i Sverige härstammar från ett fåtal individer från den finsk-ryska populationen,²² en population som inte på något sätt är utrotningshotad. Det kan därför te sig konstigt att på EU-nivå reglera jakt på varg i Sverige. Lokal fauna och flora är något som

²⁰ Ibid

²¹ www.jaktojagare.se/kategorier/nyheter/forlag-om-jaktforbud-i-europa-slopas-20210611/

²² www.slu.se/globalassets/ew/org/inst/ekol/forskning/projekt/skandulv/publikationer/rapporter/sand-et-al-2014-den-skandinaviska-vargen---en-sammanstallning-av-kunskapslaget-fran-det-skandinaviska-vargforskningsprojektet-skandulv-1998--2014.pdf

torde vara en nationell kompetens, då beslut inom dessa områden påverkar nationella ekosystem, ekonomi och bruk av naturvärden.

Medborgerlig Samling anser att den svenska vargstammen ska undantas från art- och habitatsdirektivet.

Medborgerlig Samling anser att reglering av jakt på EU-nivå ska minska och återföras till den nationella nivån.

8.2 Bly i ammunition

EU har nyligen förbjudit allt skytte (såväl jakt som målskytte) med blyhagel i och 100 meter kring våtmarker. Nu är ett generellt förbud mot bly i all ammunition – både kula och hagel – på gång. Våtmarker har i det förra fallet definierats tämligen brett trots att direktivets mål var att minska risken för blyförgiftning hos vattenlevande fåglar som änder. Hade definitionen varit närmare den etablerade svenska definitionen av våtmark hade förslaget blivit mindre inskränkande än vad det nu riskerar att bli, beroende av hur det kommer att implementeras.

Sverige har sedan 2006 haft förbud mot jakt med blyhagel på våtmarker eftersom vattenlevande fåglar på grunt vatten riskerar att plocka i sig blyhagel, där blyet kan lösas upp av sura magsafter och orsaka blyförgiftning. Det svenska förbudet var ett betydligt mer precist och proportionerligt förbud än det som EU nu beslutat om.²³

Vad gäller förslaget om förbud mot bly i all ammunition har Svenska Jägareförbundet anfört att det bland jägare sedan länge är populärt med tävlingsformen jaktstigskytte med hagelvapen i terräng vilket medfört att skjutförmågan bland jägare kunnat bibehållas på en hög nivå. De mål man skjuter mot under jaktstigar är tillverkade i metall och för att minska riskerna med farliga rikoschetter tillåts inte stålhagelammunition. Metallmål används även vid jägarexamensprov och internationella sportskyttegrenar, som skidskytte. Även i dessa fall är stålhagel förbjudet av säkerhetsskäl. För luftvapen, kaliber .22 och svartkrutsvapen finns det heller inga godtagbara alternativ.²⁴

Skogsägare har å sin sida anfört att stålammunition ger stora skador i sågverken som därför ratar timmer med stålkulor i. Ett förbud mot blyammunition skulle därmed kunna leda till att jakten antingen begränsas, eller att skogsägaren riskerar höga kostnader.

Sedan ska man inte glömma den ökade risken för skadeskjutning av och lidande hos djur vid jakt med ammunition i hårdare metaller.

Bly förekommer naturligt i naturen och är generellt sett inte ett stort problem där marken/omgivningen inte är sur (under pH 5), då urlakningen är mycket liten. Ersättningsmetaller som koppar är inte ofarliga de heller. Sammanfattningsvis står alltså

²³ www.landlantbruk.se, Johansson, Lars Anders, Bryssel borde inte bestämma om blyhagel, 2023-02-14
<https://www.landlantbruk.se/bryssel-borde-inte-bestamma-om-blyhagel>

²⁴ www.altinget.se, Debatt: Därför är det rätt att stoppa blyförbudet, 2023-05-02
<https://www.altinget.se/artikel/darfor-ar-det-ratt-att-stoppa-blyforbudet>

nyttan inte i proportion till kostnaden i dessa två fall. EU:s förordning om kemikalier²⁵ används på ett sätt som försvårar för privata jägare utan att målkonflikter till fullo beaktats.

Medborgerlig Samling anser att jaktammunition inte är en gränsöverskridande fråga och därmed bör hanteras nationellt enligt subsidiaritetsprincipen.

Medborgerlig Samling anser att dagens metaller i ammunition inte är ett problem ur ett natur- och miljöskyddsperspektiv.

9 Skogsbruk

9.1 Skogens bidrag till den gröna omställningen

Den svenska skogen bidrar idag positivt till den gröna omställningen inom EU. När den växer binder den kol, när den skördats och blir till olika material och produkter lagrar den kol, och när dessa ersätter material och produkter med större klimatpåverkan, såsom stål, betong, plast, tränger den undan koldioxidutsläpp som skulle ha skett om inte det träbaserade alternativet funnits.

Just den lilla detaljen att skogens produkter har denna avsättning är något som både FN och EU helt har missat, i diskussionen om skogens klimateffekt. Det gör att man inte ser helhetsbilden. Skogsnäringen framstår som sämre för klimatet än vad den egentligen är. Det är även mot denna bakgrund som förslag reses om att vi ska avsätta mer skog till träda, för att på så sätt bidra till ett ökat kolupptag. Detta är ett kortsiktigt perspektiv, som missar all den klimatnytta skogens produkter ger.

Tyvärr detaljreglerar EU hur skogen får brukas på ett ibland tämligen kontraproduktivt sätt och det finns risk att det kan komma ännu mer lagstiftning då många beslutsfattare inom EU ogillar (utseendet av) hyggen och inte förstår konsekvenserna av sina förslag. Sveriges enorma arealer av skog, med tät skog mil efter mil, skiljer sig markant från situationen i södra Europa. Det är därmed orimligt med ett gemensamt regelverk. Sverige fick sin första skogsvårdslag redan 1903 och har sedan dess kontinuerligt arbetat mot stadigt förbättrad skogsskötsel.

Därmed menar vi att skogen är ett område där subsidiaritetsprincipen tydligt är tillämpbar och där beslut därom ska fattas på nationell nivå.

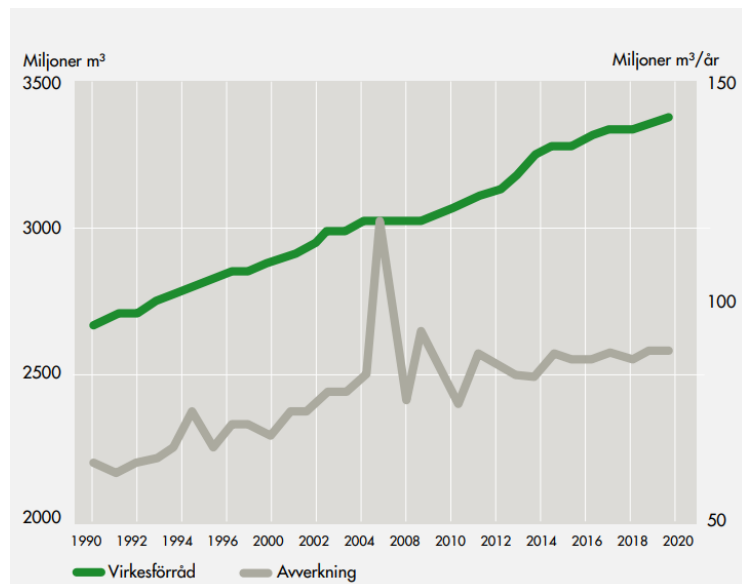
9.2 Trakthyggesbruk jämfört med hyggesfria metoder

Best practice-erfarenheter från den svenska skogsbranschen har visat att dagens i Sverige konventionella skogsbruk, så kallat trakthyggesbruk, där man planterar hela trakten samtidigt, vilken sedan röjs, gallras och till slut skördas vid samma tillfälle, ger 20-30%

²⁵ www.europa.eu, Förordning om bly i hagelammunition i eller kring våtmarker, 21-01-25
eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R0057&from=SV

snabbare tillväxt i biomassa och kolinlagring, jämfört med olika hyggesfria metoder. Detta beror främst på att de unga plantorna får maximalt med solljus.

Mängden biomassa på rot ökar för varje år, i samma takt som skördarna.²⁶ Under de senaste 100 åren har därför såväl tillväxt som skogens virkesförråd och avverkningsvolymerna fördubblats. Samtidigt ökar både andelen äldre skog över 140 år och naturreservatens totala areal.

Utvecklingen av virkesförrådet på svensk skogsmark (28 miljoner ha), vänster skala, samt årlig avverkning, höger skala.

Ett hyggesfritt skogsbruk, där enskilda träd skördas när de uppnått en viss storlek, skulle ovillkorligen ge lägre tillväxt och kolsänka. Detta får till följd att skogens produkter, såsom det moderna träbyggandet, får sämre konkurrenskraft gentemot alternativen, vilket även genom detta påverkar klimatomställningen negativt. De redan höga byggkostnaderna skulle öka ytterligare. Metoderna riskerar även att leda till sönderhuggna så kallade restskogar, på grund av de skador som kan uppstå när skördning görs regelbundet. Förespråkare av hyggesfritt skogsbruk, såsom blädning, är för optimistiska om hur unga plantor ska kunna etablera sig i den slutna skogen och underskattar ofta såväl drivningskostnader som skaderisker.

Dock finns det områden där trakthyggesbruk inte är lämpligt, såsom de känsliga områdena för rennäringen, områden med sällsynta marksvampar som kräver trädkontinuitet, eller tätortsnära skog; men de begränsningar som bör finnas ska beslutas om på nationell nivå och redan idag tar flera stora skogsbolag frivilligt hänsyn till dessa omständigheter.

Sverige bör således bekämpa alla försök till EU-regleringar inom området som riskerar att rasera det arbete som Sveriges skogsägare byggt upp över generationer.

²⁶ www.naturvardsverket.se, Tillväxt och avverkningar i skogen
<https://www.naturvardsverket.se/data-och-statistik/skog/skog-tillvaxt-och-avverkningar/>

9.3 Biologisk mångfald

9.3.1 Skyddad skog

Miljöaktivister brukar hävda att Sverige jämfört med övriga EU har väldigt liten andel skyddad skog. Detta beror dock främst på att samma aktivister sett till att Sverige mäter andelen skyddad skog på ett annat sätt än de flesta länder i EU.²⁷ Idag redovisar Sverige nästan enbart områden där markanvändningen är starkt reglerad utifrån behovet att bevara naturvärdena, medan huvuddelen av den natur som i övriga EU redovisas som skyddad istället har ett landskapsskydd som bland annat tillåter jord- och skogsbruk.

8,8% av all skogsmark i Sverige är formellt skyddad. Till detta kommer den improduktiva skogsmarken, till exempel myrar och hållområden, vilken uppgår till 11,1% av all skogsmark; frivilliga avsättningar för att till exempel uppnå miljöcertifieringar, 4,7%; och hänsynsytor, 1,8%. Totalt alltså över 26%²⁸ och därmed betydligt närmare målet om att skydda 30% av all landareal än vad som hittills redovisats i EU:s biodiversitetsstrategi. Dessutom lämnas på en genomsnittlig avverkningstrakt 11% av arealen i form av kantzoner, trädgrupper och liknande.²⁹

Sverige skulle med såväl ett kontinentaleuropeiskt som ett strikt nordeuropeiskt sätt att räkna gå från en bottenplats till en topplats, så länge som alla länder räknade på samma sätt.

9.3.2 Art- och habitatdirektivet

Sverige bedömer statusen för en viss naturtyp utifrån en antagen förindustriell utbredning, där minst 20% av arealen för typen måste finnas kvar idag för att arterna knutna till den ska anses ha gynnsam bevarandestatus. De flesta andra EU-länder utgår istället från den utbredning som naturtypen hade när direktiven trädde i kraft, alternativt vid inträdet i EU. Detta har fått till följd att Sverige endast rapporterar 8% av naturtypsklassad skog med status god, att jämföras med 87% för Tyskland och Grekland och 100% för Bulgarien.³⁰

9.3.3 Naturrestaurering

EU presenterade 2022 ett förslag om naturrestaurering, Nature restoration law, som innebär att medlemsstaterna ska restaurera minst 20% av EU:s land- och havsområden till 2030. För de områden som enligt art- och habitatdirektivet inte anses ha en s.k. god bevarandestatus,

²⁷ Naturvårdsverket, Uppdrag att jämföra, redovisa och föreslå förändringar i den internationella rapporteringen av skyddad natur, NV-01318-21, 2021-06-18
<https://www.naturvardsverket.se/4a835d/contentassets/979fe49891934a1eb3eccb9dd16f2fda/uppdrag-jamfora-internationella-rapporteringen-skyddad-natur.pdf>

²⁸ SCB, Formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor samt improduktiv skogsmark, arealer och andelar för riket

²⁹ Hannerz, Mats och Simonsson, Per, Skogens biologiska mångfald – om arter, miljöarbete och statistik, 2020
<https://www.skogsindustrierna.se/siteassets/dokument/rapporter/skogens-biologiska-mangfald--om-arter-miljoarbete-och-statistik.pdf>

³⁰ Skogens biologiska mångfald – om arter, miljöarbete och statistik

ska åtgärder genomföras på 30% av landytan till 2030, 60% till 2040 och 90% till 2050³¹. Skogsstyrelsen har i en analys uppskattat att cirka 1 miljon hektar produktiv skog kan behöva tas ur produktion och ytterligare cirka 500 000 hektar skyddas, med nuvarande sätt att mäta i Sverige. Kostnaden för att ersätta skogsägarna för detta uppskattas till 175 miljarder kronor fram till 2050.³²

I juni 2023 enades Europeiska unionens råd om en överenskommelse (allmän riktlinje) för det fortsatta arbetet. Om förslaget skulle gå igenom blir det ännu viktigare att Sverige jämför statusrapporteringen med övriga länder.

9.3.4 Rödlistade arter

Den så kallade rödlistan åberopas ofta i debatten om skogsavverkning. Hannerz och Simonsson påpekar i *Skogens biologiska mångfald – om arter, miljöarbete och statistik* att listan är en värdefull kunskapskälla men inte fungerar som värdemätare för den biologiska mångfalden då den innehåller många arter som är naturligt sällsynta eller har en mycket begränsad utbredning. De hävdar även att rödlistans bedömning av skogsbrukets påverkan behöver nyanseras då många arter klassas som hotade av avverkning även om de inte förekommer i brukad skog.³³

9.4 Hållbara investeringar inom skogsområdet

EU sysselsätter sig för närvarande med frågan om vad som får räknas som en hållbar investering.³⁴ Ska till exempel rester från skogsbruket räknas som en hållbar råvara för diesel och bensin? EU-parlamentets linje har varit att skogsbränslen delvis ska räknas som ett hållbart bränsle vid energiproduktion³⁵, medan ministerrådet gick på Sveriges linje och beslutat att dessa fortsatt ska räknas som 100 procent förnybara. Se även avsnitt EU:s taxonomi för hållbara investeringar.

9.5 Biobränslen och reduktionsplikt

Sverige är ett av de länder i världen som har störst förutsättningar att bli någorlunda självförsörjande på biobränslen. Det är därför osolidariskt mot länder med sämre förutsättningar att dammsuga världsmarknaden på dessa, bara för att vi skrivit in den s.k. reduktionsplikten som huvudsaklig strategi för att kunna visa på minskade CO₂-utsläpp. Detta i synnerhet som det har ifrågasatts huruvida reduktionsplikt verkligen ger minskade utsläpp och därmed är en god investering för klimatet. Samtidigt menar andra att om

³¹ www.europa.eu, The EU Nature Restoration Law

https://environment.ec.europa.eu/topics/nature-and-biodiversity/nature-restoration-law_en

³² <https://www.tn.se/hallbarhet/24216/expert-er-krav-gor-25-miljoner-hektar-skog-vardelos-sveriges-tolkning-extrem/>

³³ Skogens biologiska mångfald - om arter, miljöarbete och statistik

³⁴ www.skogsindustrierna.se, EU taxonomi: Expertgruppen missar målet om skogsbruket, 2022-12-08

<https://www.skogsindustrierna.se/aktuellt/nyheter/2022/12/eu-taxonomi-expertgruppen-missar-malet-om-skogsbruket/>

³⁵ www.skogsaktuellt.se, Kritiker menar att EU:s beslut om skogsbränslen är fel, 2023-04-04

<https://www.skogsaktuellt.se/artikel/2232519/kritiker-menar-att-eus-beslut-om-skogsbrnslen-r-fel.html>

biobränslen ska användas som ett verktyg i omställningen, så bör de prioriteras för sektorer som har svårare att gå över till eldrift, såsom till exempel luftfarten. I ljuset av detta framstår den förra regeringens ensidiga fokus på en extremt hög reduktionsplikt som huvudsakligt klimatverktyg som ytterst bräckligt.

Medborgerlig Samling anser att subsidiaritetsprincipen är tillämpbar och att beslut ska fattas på nationell nivå. Om EU upphörde med försöken att detaljreglera svenskt skogsbruk skulle både svensk ekonomi, miljön och klimatet gynnas.

10 Klimat

EU hanterar regler för att minska växthusgasutsläpp på två olika sätt:

i) Inom EU Emission Trading System (EU ETS) som gäller både EU- och EES-länder, köper och säljer verksamheter utsläppsrätter. Den handlande sektorn omfattar cirka 750 svenska anläggningar inom industri- och energiproduktion i Sverige och 13 000 i hela EU, vilket täcker ca 45% av utsläppen.³⁶

ii) Inom Effort Sharing Regulation (ESR) som endast gäller EU-länder, men där Norge och Island deltar frivilligt, och där resten av utsläppen hanteras, alltså den icke-handlande sektorn, tilldelas varje land ett tak för utsläppen från denna sektor.

Man mäter oftast minskningar mot basåret 1990 då våra svenska territoriella utsläpp var 71,5 miljoner ton koldioxidekvivalenter, uppdelat på 25 Mt för det som senare hamnade inom den handlande sektorn och 46,5 Mt inom den icke-handlande sektorn.^{37 38}

Till 2021 hade utsläppen minskat med 33% till 47,8 Mt, varav 18,7 Mt för den handlande sektorn och 29,1 Mt för den icke-handlande sektorn. Efter avdrag på ca 42 Mt för land och skog, Land Use, Land Use Change and Forestry (LULUCF), blev därmed våra territoriella nettoutsläpp ca 6 Mt.³⁹

EU kräver ändå ytterligare stordåd av oss. Till 2030 ska kolsänkan från skogen ökas till 47,3 Mt enligt beslut i EU-parlamentet och ministerrådet i mars/april 2023.⁴⁰ Alltsedan 2008 har den legat runt 40 Mt. Tilldelningen till den icke-handlande sektorn ska minska med nästan 10

³⁶ www.naturvardsverket.se, Utsläppshandel - EU ETS
<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/utslappshandel/>

³⁷ www.naturvardsverket.se, Sveriges utsläpp av växthusgaser
<https://www.naturvardsverket.se/data-och-statistik/klimat/sveriges-utslapp-och-upptag-av-vaxthusgaser/>

³⁸ www.naturvardsverket.se, Utsläpp inom utsläppshandeln och icke-handlande sektorn
<https://www.naturvardsverket.se/data-och-statistik/klimat/vaxthusgaser-utslapp-i-den-handlande-och-icke-handlande-sektorn/>

³⁹ Ibid

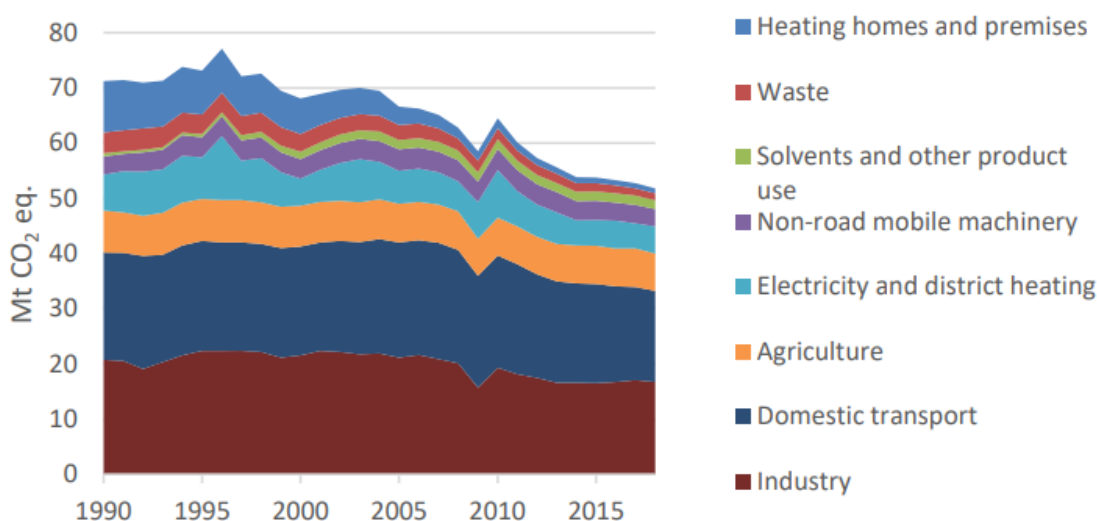
⁴⁰ www.europa.eu, EUR-Lex - 32023R0839

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2023.107.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AL%3A2023%3A107%3ATOC

Mt, jämfört med 2021-års tilldelning⁴¹ och de handlade utsläppsrätterna ska även de minska på motsvarande sätt. Sverige ska med råge tvingas bli växthusgasneutralt redan till 2030, trots att mer effektiva åtgärder i andra länder kan göras för en betydligt lägre kostnad.

Den totala positiva climateffekten har ökat med i genomsnitt en miljon ton koldioxidkvivalenter (CO₂e) per år från åren 1990–2020. År 2020 var den -93.5 MtCO₂e, vilket alltså är betydligt högre än Sveriges territoriella utsläpp.

Figure 3. National greenhouse gas emissions per sector in 1990–2018, millions of tonnes of carbon dioxide equivalents

42

En tredjedel av våra växthusgasutsläpp kommer från transportindustrin, där utsläpp från vägtrafik helt dominerar. Det är anledningen till allt fokus på reduktionsplikten. Avlång geografi, låg befolkningstäthet och kallt klimat begränsar vad som med dagens teknik går att göra. Investeringar i höghastighetståg för enorma summor diskuteras, trots att effekten skulle bli marginell. Ytterligare elektrifiering av vägtrafiken skulle kunna minska de territoriella utsläppen, men skulle leda till negativa miljökonsekvenser utomlands och dessutom saknas både elproduktion och elnät. Alla problem har inte lösningar.

En tredjedel av utsläppen kommer från industrin, där stålindustrin står för drygt 11% av Sveriges totala utsläpp. Det är därför inte konstigt att många drömmer om grönt stål. De storskaliga utopiska planerna bortser från att vi inte kan bygga ut elproduktionen i tid för att uppnå klimatmålen år 2030. Den tekniskt rimligaste lösningen vore små modulära

⁴¹ Sveriges utsläpp 2005 (ESR-delens baslinje): 43,2Mt enligt: EUR-Lex - 32020D2126
-40% (tidigare ESR-mål 2030) av 43 Mt = -17,2 Mt; -50% (nytt ESR-mål 2030) av 43 Mton = -21,5 Mt enligt:
https://climate.ec.europa.eu/eu-action/effort-sharing-member-states-emission-targets/effort-sharing-2021-2030-targets-and-flexibilities_en#member-states-targets
31,3 (2021-års tilldelning) enligt: EUR-Lex - 32020D2126
31,3 Mt - (43,2 - 21,5) Mt = 9,6 Mt

⁴² Government Offices of Sweden, Ministry of the Environment, Sweden's long-term strategy for reducing greenhouse gas emissions, december 2020
https://unfccc.int/sites/default/files/resource/LTS1_Sweden.pdf

kärnreaktorer nära industrin, så att inte även elnätet behöver byggas ut. Dessa nobbas emellertid eftersom företagen vill köpa el som av marknaden uppfattas som grön. Det som på engelska brukar kallas *optics*. Det tycks vara likgiltigt om vindkraftverk är miljö- och klimatvänliga i verkligheten. Pappersindustrin har redan minskat utsläppen med 59% och livsmedelsindustrin med 66%, så det finns inga enkla lösningar kvar inom resten av industriområdet.

Den sista tredjedelen delas av jordbruket på 14% av totalutsläppen, elproduktion på 8%, arbetsmaskiner på 7% och övrigt 7%. Inom elproduktionen har man redan minskat utsläppen med 35% sedan 1990. Den riktigt stora omställningen skedde redan på sextio- och sjuttioalet när vatten- och kärnkraften byggdes ut.

EU-parlamentet antog våren 2023 ett förslag om tvingande regler om energieffektivisering av byggnader, där de 30% sämst energiklassade byggnaderna i varje land, oavsett absolut energieffektivitet, skyndsamt ska renoveras av klimatpolitiska skäl. Ett förslag som flertalet svenska remissinstanser dömt ut som kostnadsineffektivt.

Det krävs helt klart ett rejält omtag inom klimatpolitiken. Sverige har redan genomfört både de lätta och medelsvåra förändringarna som kan göras för att minska klimatavtrycket. Att fortsätta investera i Sverige när det finns gott om industrier utomlands som både förorenar miljön och har ett stort klimatavtryck vore att sila mygg och svälja kameler.

Medborgerlig Samling anser att regeringen måste börja försvara Sveriges intressen i all dialog med EU. Investeringar ska göras där de gör mest nytta. Sverige ska inte åläggas ytterligare tvingande reduktionsmål av omvärlden.

11 EU:s taxonomi för hållbara investeringar

EU har introducerat en taxonomi för att kunna identifiera och jämföra miljömässigt hållbara investeringar genom ett gemensamt klassificeringssystem.⁴³ Även om syftet kan framstå som gott, innebär taxonomin ett avsevärt ingrepp i den fria marknadens funktion.

Taxonomin är ett slags ratingsystem där värdepapper och andra investeringar bedöms enligt uppsatta hållbarhetskriterier och sedan åsätts en hållbarhetsrating. Det uttalade syftet med taxonomin är att styra investeringar till placeringar med högre hållbarhetsrating. Det blir ofta långa diskussioner för att komma överens om denna taxonomi eftersom den dels är en förenkling av komplexa samband och dessutom får så stor ekonomisk påverkan för olika industrier. Se även avsnitt Skogen.

Det finns aspekter av hållbarhetsratingen som har konkret substans, till exempel om en fastighet ligger på en flodstrand i ett översvämningsdrabbat område. Men främst är ratingen ett uttryck för politisk vilja att styra investeringar mot vissa politiskt uppsatta mål. Dessa

⁴³ www.regeringen.se, En taxonomi för hållbara investeringar
<https://www.regeringen.se/regeringens-politik/finansmarknad/taxonomi-ska-gora-det-enklare-att-identifiera-och-jamfora-miljomassigt-hallbara-investeringar/>

politiska mål är dock till stor del beroende av opinion och därför föränderliga. Ett exempel på hur opinionen kan påverka vad som anses hållbart är hur det folkliga stödet till Ukraina och oron inför ett alltmer aggressivt Ryssland gjorde att bland annat SEB uppdaterade sin hållbarhetspolicy och sin syn på investeringar i vapenindustrin strax efter invasionen av Ukraina.⁴⁴

Flera av de investeringar som anses mest hållbara stöts av olika typer av subventionssystem som sätter den fria marknaden ur spel och tar bort transparensen om hur företagen skulle klara sig på marknadsmässiga grunder. Även subventionerna är grundade på opinion och föränderliga. En investering kan på kort tid gå från att bedömas som hållbar till icke-hållbar eller tvärtom och hållbarhet ska inte förväxlas med låg ekonomisk risk. Försvinner subventioner eller om lagkrav ändras kan en grön investering snabbt tappa i värde, dvs EU:s hållbarhetsrating kan skapa en så kallad "grön bubbla". Resultatet blir ett ratingsystem som kan vilseleda vad gäller miljöeffekter och skymmer verklig ekonomisk risk.

På detta sätt har man nu byggt in en betydande politisk risk i det kapital som förvaltas av de stora institutionella investerarna. Institutioner som har placeringsreglementen som styr hur riskfördelningen ska se ut för att hitta en balans mellan avkastning och risk, så att inte framtida pensioner ska kunna eroderas av konjunktursvängningar eller plötsliga marknadshändelser.

Det är inte första gången vi bygger upp stora risker med ratingsystem och regleringar. Under subprimekrisen 2008 visade det sig att riskfyllda värdepapper - med hjälp av kreditratingsystemet - hade getts en "riskfri" fernissa, och resultatet blev värdepapper som klassats som riskfria blev värdelösa över en natt. Kreditratingen saknade helt enkelt substans. Det finns tydliga tecken på att ratingen för hållbara investeringar kan gå samma väg.

Detta innebär en påtaglig risk för svenskars framtida pensioner, då alla de stora institutionella pensionsförvaltarna nu låter hållbarhetsratingen styra placeringsinriktningen, vilket kan utläsas i deras placeringsreglementen.

Att EU på detta sätt politiskt ingriper i den fria marknaden är synnerligen olämpligt, men sker i allt större omfattning. Taxonomin är ytterligare ett exempel på politikens och EU-byråkraters störning av normala marknadsfunktioner.

Politiker har möjlighet, och ska ha möjlighet, att begränsa och beskatta verksamhet som skapar avkastning på bekostnad av framtida generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Taxonomin är dock tvärtom ett försök att undandra sig ett sådant ansvar på bekostnad av våra framtida pensioner. Att våra riksdagspolitiker på detta sätt utnyttjar EU till att övervältra ansvaret på marknadsaktörer är oacceptabelt.

⁴⁴ [www.seb.se](https://seb.se), SEB Investment Management uppdaterar hållbarhetspolicyen för investeringar i försvarsindustrin <https://seb.se/privat/spara-och-placera/spara-i-fonder/fonders-nyheter/seb-investment-management-uppdaterar-hallbarhetspolicyen-for-investeringar-i-forsvarsindustrin>

Taxonomi är rent administrativt dessutom synnerligen omfattande och påverkar i stort sett hela näringslivet. Påverkan sker genom att påtvinga de flesta större företag komplex administration med oöverblickbar nytta. På sikt riskerar de administrativa krav som taxonomi introducerar att urholka europeiskt näringslivs konkurrenskraft. De kostnader som företag tvingas ta för att fylla i oändliga och komplexa formulär är inflationsdrivande. Ett resultat av taxonomi blir att alla med bostadslån kan förvänta sig högre räntor i framtiden. Enbart till följd av EU:s hållbarhetstaxonomi.

Medborgerlig Samling anser att EU:s taxonomi för hållbara investeringar ska avvecklas.

12 Industripolitik

12.1 Gruv- och mineralpolitik

Inom EU konsumeras 25% av alla världens råvaror men produktionen är endast kring 3%. EU har listat följande råvaror som strategiska: borater, fältspat, gallium, germanium, grafit, helium, sällsynta jordartsmetaller, kisel, kobolt, koppar, litium, magnesium, mangan, nickel, platinagruppernas metaller, titan, vismut och volfram.⁴⁵

I förslaget Rättsakten för kritiska råvaror, Critical Raw Materials Act, från mars 2023 föreslår EU-kommissionen att:

- åtminstone 10 procent av EU:s årliga användning ska utvinnas inom unionen (framför allt gruvdrift)
- åtminstone 40 procent av EU:s årliga användning ska förädlas inom unionen (till exempel smältverk, förädling)
- åtminstone 15 procent av EU:s årliga användning ska återvinnas
- inte mer än 65 procent av unionens årliga användning får komma från ett enskilt tredje land.

Medborgerlig Samling anser att EU bör arbeta för att öka självförsörjningsgraden av strategiska mineraler.

12.2 Kritiska komponenter

De fem länder som producerar mest halvledare är Taiwan, Sydkorea, Japan, USA och Kina. Med tanke på den geopolitiska situationen är det stora beroendet av state-of-the-art halvledare från Taiwan bekymmersamt.

Medborgerlig Samling anser att EU av strategiska skäl bör arbeta för att öka självförsörjningsgraden av kritiska komponenter, till exempel halvledare.

⁴⁵ www.sgu.se, SGU – Kritiska råvaror
<https://www.sgu.se/mineralnaring/kritiska-ravaror/>

12.3 Kemikalielagstiftning

Sverige har en betydligt strängare kemikalielagstiftning än många länder i Europa. Det är därför bra för både miljön och svensk industris konkurrenskraft om EU:s lagstiftning förbättras.

Medborgerlig Samling anser att EU:s kemikalielagstiftning bör förbättras kontinuerligt för att komma i paritet med Sveriges. Det pågående arbetet med ökat producentansvar för avfall bör utvecklas, och EU bör även se till att använda delar av sina utvecklingsbidrag för att förbättra avfallshanteringen i utvecklingsländer. Dumpning av avfall till havs måste stävjas: rederier som ertappas med dumpning ska helt förbjudas att transportera gods till och från EU.

12.4 Miljökrav vid import

Industriproduktion har länge flyttats från Europa till lågkostnadsländer. Dessa länder erbjuder arbetskraft till lägre kostnad samt möjlighet till industriproduktion med lägre miljö- och klimatkrav. Det är inte rimligt att europeisk industri ska behöva anpassa sig till allt strängare krav samtidigt som konkurrenterna kan skräpa ned naturen i länder utanför EU vid tillverkning av produkter som är ämnade för den europeiska marknaden.

Medborgerlig Samling anser att EU:s ska säkerställa att det inte lönar sig ekonomiskt att flytta miljöproblem vid tillverkning av produkter ämnade för den europeiska marknaden utanför EU.

12.5 Svenska företags beroende av EU:s inre marknad

Sveriges välstånd är beroende av hur konkurrenskraftiga svenska företag är. De ekonomiska konsekvenserna för landets ekonomi – om svenska företag skulle bli bortvalda för att det blev svårare att göra affärer med Sverige – ska därmed inte underskattas.

För exportindustrin är det framförallt tillgången till den inre marknaden som är viktig, vilket man får även genom ett EES-medlemskap. EES-länder måste följa en stor del av EU:s regler och direktiv, betala en avgift till EU, samt underkasta sig EU-domstolen för att få tillgång till denna marknad. Skillnaden är att EES-länder inte har rösträtt vid nya förslag samt att de betalar en lägre avgift än vad de annars skulle ha gjort. Det handlar om ungefär en tredjedel netto, om man tar Norge som exempel.

EU-direktiv som rör varor måste även företag från länder utanför EU/EES anpassa sig till för att få exportera till EU. Det kan gälla tekniska krav på att uppfylla EU-standarder, eller för animaliska produkter att en anläggning godkänns av EU. Vill man exportera till EU kommer man helt enkelt inte undan en stor del av EU:s byråkrati.

65% av Sveriges varuexport och 59% av tjänsteexporten går till EU- och EES-länder.⁴⁶ Sverige är beroende av att varor, tjänster och personer snabbt, enkelt och billigt kan transporteras till och från EU- och EES-länder, framförallt i norra Europa. Snabbheten är viktigast för produkter med begränsad hållbarhet; enkelheten är viktigast för produkter som säljs direkt till konsumenter och små företag. Ökade transportkostnader skulle drabba alla. Utan fri rörlighet av personer skulle viss tjänsteexport bli omöjlig.

Dagens Europa är ur ett logistikperspektiv integrerat på ett helt annat sätt än före vårt EU-medlemskap med logistikhubbar som täcker mer än ett land och just-in-time-leveranser. Om vi stod utanför den inre marknaden skulle många av dagens logistiklösningar behöva göras om. I Storbritannien har Brexit drabbat livsmedelstransporter där tullklarering plötsligt både försinkar⁴⁷ och fördyrar leveranser.⁴⁸ Frihandel betyder att tullen sätts till noll, inte att tulldeklaration inte krävs.

Före Sveriges EU-inträde behövde importföretag ta hänsyn till kostnaden för importadministrationen. Det var i många fall inte kostnadseffektivt att importera varor i små partier. Som konsument märker man idag skillnaden mellan att beställa något på nätet från ett EU/EES-land och från ett land utanför EU/EES där varorna kan bli betydligt dyrare än vad man tänkt sig på grund av tullhanteringen. Värst blir det om leverantören inte samskeppar allt och beställningen drabbas av flera tulldeklareringskostnader. Rimligtvis skulle svenska företag väljas bort av konsumenter och småföretag vid direkthandel om vi stod utanför den inre marknaden. Notera att det här inte hjälper med ett frihandelsavtal eftersom frihandel avskaffar tullavgifter, inte själva tulladministrationen. En del av lösningen är självklart att återintroducera försäljningsagenter, men svenska företag skulle hur som helst drabbas av konkurrensnackdelar.

Export av livsmedelsprodukter skulle påverkas av regeln att animaliska produkter och vissa vegetabiliska produkter endast får föras in på den inre marknaden efter inspektion vid en gränskontrollstation. Eftersom alla länder i Norden är medlemmar av EU eller EES har alla dessa gränsstationer sedan länge rationaliserats bort. Gränskontrollerna mellan länder under pandemin kan ge en viss bild av hur det under rätt många år skulle se ut om Sverige inte längre var medlem av den inre marknaden.

Medborgerlig Samling anser att svenska företags beroende av tillgången till den inre marknaden måste beaktas vid krav på EU-reformer.

⁴⁶ SCB, Handel med varor och tjänster

⁴⁷ [www.theguardian.com, UK fruit exports to EU have dropped by more than half since Brexit, 2023-05-22](https://www.theguardian.com/politics/2023/may/22/uk-fruit-exports-to-eu-have-dropped-by-more-than-half-since-brexit)
<https://www.theguardian.com/politics/2023/may/22/uk-fruit-exports-to-eu-have-dropped-by-more-than-half-since-brexit>

⁴⁸ [www.cep.lse.ac.uk, Brexit and consumer food prices: 2023 update](https://cep.lse.ac.uk/pubs/download/brexit18.pdf)
<https://cep.lse.ac.uk/pubs/download/brexit18.pdf>

13 Övrigt

13.1 Rening av avlopp från tätbebyggelse

På EU-nivå pågår en revidering av EU-direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse. Dagens direktiv gäller bara avlopp i orter med mer än ungefär 2 000 invånare. Det reviderade direktivet föreslås halvera denna gräns till 1 000 personer. Man kan ställa sig undrande till det rimliga i att formulera gemensamma regler för hela Europa då klimat, befolkningstäthet och förutsättningar helt skiljer sig åt. Mindre avlopp som inte påverkar grannländer är ett område som i huvudsak borde lämnas till varje medlemsland att hantera.

Medborgerlig Samling anser att mindre avlopp som inte påverkar grannländer ska lämnas till varje medlemsland att besluta om.

14 Förväntade konsekvenser av ett eventuellt utträde ur EU

Det finns de EU-kritiska röster som vill gå så långt som att förorda att Sverige ska lämna EU och göra en så kallad 'Swexit'. Det är viktigt att diskussioner om ett eventuellt EU-utträde blir faktabaserade utifrån de konsekvenser som ett sådant utträde skulle innebära. Här nedan framförs konsekvenserna av fyra utträdesscenarion:

14.1 Sverige lämnar EU, behåller medlemskap i EES

Sverige skulle fortsatt ha tillgång till den inre marknaden, men därmed fortfarande även tvingas implementera en stor del av alla EU-direktiv, betala en avgift på kanske en tredjedel av dagens nettoavgift och underkasta sig EU-domstolen. Dessutom skulle inte landet få vara med och förhandla om direktiven utan helt enkelt få acceptera det slutförhandlade resultatet.

14.2 Sverige lämnar EU, står utanför EES, förhandlar en speciallösning som Schweiz

Sverige skulle fortsatt ha tillgång till den inre marknaden, men därmed fortfarande även tvingas implementera en stor del av alla EU-direktiv. Dessutom skulle inte landet få vara med och förhandla om direktiven utan helt enkelt få acceptera det slutförhandlade resultatet.

14.3 Sverige lämnar EU, står utanför EES, återgår till EFTA

Sverige skulle lämna den inre marknaden och gränskontroller upprättas vid land- och brogränserna mot Finland, Norge och Danmark och vid alla importhamnar. Animaliska produkter och vissa vegetabiliska produkter som exporterades till EU/EES skulle behöva inspekteras vid ankomsten. Det är därmed rimligt att räkna med en stor minskning av delar

av denna livsmedelsexport. I Storbritannien har fruktexporten minskat med mer än hälften sedan Brexit. Tullklaringskostnader skulle införas vid varuflöden mellan Sverige och EU/EES. Viss tjänsteexport skulle upphöra för att administrationen med arbetstillstånd blev för betungande. Just-in-time-leveranser till/från EU/EES skulle försvåras och lager behöva byggas upp. Vilka konsekvenser detta skulle få på svensk ekonomi är omöjligt att sia om.

14.4 Sammanfattning av olika lösningar

	Fri rörlighet för varor	Fri rörlighet för tjänster och kapital	Fri rörlighet för personer	Betydande finansiering av EU	EU-domstolen som högsta instans inom vissa områden	Underkastar sig EU-regler	Tullunion med EU
EU	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
EES	Ja, men vissa undantag, t.ex. jordbruksprodukter och fisk	Ja	Ja	Ja, Norge betalar netto ca 1/3 av full avgift	Ja	Ja	Nej
Schweiz	Varierar mellan olika sektorer. Jordbruksprodukter inkluderade.	Varierar mellan olika områden	Ja	Ja	Kompromisslösning	Ja	Nej
EFTA	Nej, tullklarering på alla varor och tullar på vissa varor	Nej	Ja (tillagd, alla medlemmar i EFTA har fri rörlighet med EU)	Nej	Nej	Nej	Nej
Ukraina	Nej, tullklarering på alla varor och tullar på vissa varor	Nej	Nej	Nej	Ja	Ja	Nej
Turkiet	Fri rörlighet för listade industriprodukter och processade jordbruksprodukter. Tullklarering och tullar på andra varor.	Nej	Nej	Betalar för att vara med i tullunionen	Nej	Nej	Ja, för vissa varor. Jordbruksprodukter, kol och stål täcks av andra avtal.
Storbritannien	Nej, tullklarering på alla varor och tullar på vissa varor	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Kanada / Sydkorea	Nej, tullklarering	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej

	på alla varor och tullar på vissa varor						

Medborgerlig Samling anser att EU är i behov av reformer och att Sverige betalar en för stor del av unionens utgifter. Samtidigt har EU stor betydelse för både säkerhetspolitiken och näringslivet. Sverige bör kräva att få undantas från flera politikområden, däribland socialpolitiken, den penninglukande regionalpolitiken och statliga borgensåtaganden. Endast efter upprepade misslyckade försök att nå fram till en bättre lösning för Sverige bör EU-medlemskapet hänskjutas till en folkomröstning

15 Summering

De tre viktigaste punkterna i EU-programmet:

- Subsidiaritetsprincipen: beslut ska tas så nära dem det berör som det går
- Ett anpassat EU där länder väljer inom vilka områden de vill samarbeta
- Svenska företags tillgång till den inre marknaden måste beaktas vid krav på EU-reformer; det är svenska företag som bygger Sveriges välstånd

Medborgerlig Samling anser att beslut ska fattas på rätt nivå, att EU ska vara en plattform för samarbete mellan suveräna stater inom de områden där de ser en fördel av att samarbeta och att tillgången till EU:s inre marknad säkerställs så att våra företag kan fortsätta trygga Sveriges välstånd genom handel.

Medborgerlig Samling vill se ett EU som inte drar alla över en kam. Ett EU som hyllar medlemsstaters självbestämmande. Ett EU för Sverige, inte tvärtom.